МИЛЛИОНЛАРНИНГ КУРАШ БАЙРОҒИ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 79 (2370), | 21 апрель, якшанба, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

В. И. ЛЕНИН

РСФСР да хизмат кўрсатган санъат арбоби Василев чизган расм. (ТАСС фотохроникаси).

ЛЕНИН ЛОЛАЛАРИ

Бир гулдаста бўлиб тизилган,
Адирлардан, қирдан узилган,
Тўқсон учта шўх қизил лола,
Тўқсон учта чўғ қизил лола,
Тўқсон учта тўқ қизил лола —
Табиатнинг эрка қизлари
Бу тонг кумуш «ТУ» қанотида
Парвоз этар Москва сари.
Оддий гуллар эмасдир булар,
Булар асил, бебаҳо гуллар.
Офтоб яшнар ёноқларида,
Ер қони бор япроқларида,
Шабнам тутиб чаноқларида,
Байроқ мисол турар товланиб.
Ўхшаб кетар тунги гулханга,
Гоҳ товланиб, гоҳ оловланиб.
Териб қайтди тоғдан болалар,
Бу қирмизи, яшноқ лолалар
Доҳиймизга меҳримиз, дейди,
Юрагимиз, зеҳнимиз, дейди,
Қувончимиз, шеъримиз,
дейди, —
Она-ернинг илҳомидир бу.
Чин диллардан улуғ доҳийга
Пионернинг саломидир бу!
Баҳор, офтоб элчиси мисол,
Яшнаб турсин кўргузиб жамол.
Мавзолейдир—бу гул даргоҳи,
Совғамизни сезади доҳий,
Унинг сўнмас, порлоқ нигоҳи
Еритади йўлларимизни.
Қабул этар барҳаёт Ильич
Ёшлик сўзи — гулларимизни.
Қисса айтиб ўқишимиздан,
Шодлик, ижод—ҳар ишимиздан
Доҳиймизни хабардор этсин,
Мақбарани бир гулзор этсин,
Меҳримизни гул изҳор этсин,—
Дея бизнинг бахтли болалар
Ҳар кўкламда Москва томон
Совға этар ёқут лолалар.

Жуманиёз ЖАББОРОВ.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Фан ва техника соҳасида Ленин мукофотлари комитетида

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА ЭНГ КЎЗГА КЎРИНГАН ИШЛАР УЧУН ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Фан ва техника соҳасида Ленин мукофотлари комитети **қарор қилди:**

I

Фан соҳасида энг кўзга кўринган ишлар учун қуйидагиларга 1963 йилги Ленин мукофотлари берилсин:

1. СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, СССР Фанлар академиясининг О. Ю. Шмидт номидаги Ер физикаси институтининг старший илмий ходими Михаил Сергеевич **Молоденскийга** — Ернинг гравитацион майдонини, шаклини белгилаш методини ва Ер қалқишларининг назарияс и н и яратганлиги учун.

2. СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, Ядро тадқиқотлари бирлашган институтининг группа раҳбари Бруно Максимович **Понтекорвога** — нейтрино ва заиф ўзаро таъсирлар физикасига доир экспериментал ва назарий тадқиқотлар учун.

3. Новосибирск давлат университетининг ректори академик Илья Несторович **Векуага**—1959 йилда эълон қилинган «Умумлаштирилган аналитик функциялар» номли илмий асар учун.

4. СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, СССР Фанлар академияси Элемент-органик бирикмалар институти лабораториясининг мудири Кузьма Андрианович **Андриановга**—молекулаларнинг асосий занжирлари анорганик бўлган полимерлар соҳасида 1952—1962 йилларда эълон қилинган тадқиқотлар учун.

5. СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, СССР Фанлар академияси Элемент-органик бирикмалар институти лабораториясининг мудири Дмитрий Николаевич **Курсановга**, химия фанлари доктори, шу институтнинг старший илмий ходими Марк Ефимович **Вольпинга** — бензоид бўлмаган янги хушбўй системаларга доир 1957—1962 йилларда эълон қилинган тадқиқотлар учун.

6. Тарих фанлари доктори, СССР Фанлар академияси Археология институтининг старший илмий ходими Евгений Игнатович **Крупновга** —1960 йилда эълон қилинган «Шимолий Кавказнинг қадимий тарихи» деган илмий асар учун.

7. Академик Евгений Самуилович **Варгага** — ҳозирги замон капитализми проблемал а р и н и илмий равишда ишлаб чиққанлиги учун, бу ишлар: «Империализм экономикаси ва сиёсатининг (иккинчи жаҳон урушидан кейинги) асосий масалалари», 1957 йил, «Йигирманчи аср капитализми», 1961 йил, «Ҳозирги замон капитализми ва иқтисодий кризислар», 1962 йил, деган китобларда ва бошқа асарларда баён қилинган.

8. РСФСР Педагогика фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси, М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг кафедра мудири Алексей Николаевич **Леонтьевга** — «Психиканинг ривожланиш проблемалари» деган 1959 йилда эълон қилинган илмий асар учун.

9. СССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, СССР Медицина фанлари академияси Онкология институтининг илмий консультанти Николай Николаевич **Петровга** — экспериментал ва клиник онкология масалаларига бағишланган ишлар туркуми учун. Бу ишлар: «Маймунларда ўтказилган тажрибаларда иллатли шишнинг пайдо бўлиш ва ривожланиш динамикаси», 1951 йил, «Умумий онкологияга доир қўлланма», 1958 йил ва 1961 йил, «Иллатли шишлар» (уч томда), 1947—1962 йиллар, деган китобларда эълон қилинган.

II.

Техника соҳасидаги энг кўзга кўринган ишлар учун 1963 йилги Ленин мукофотлари қуйидагиларга берилсин:

(Давоми иккинчи бетда).

КОММУНИЗМ ИШИ УЧУН ТОЛМАС КУРАШЧИЛАРНИ ТАРБИЯЛАЙМИЗ

Кеча Тошкент қишлоқ область партия ташкилоти активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда идеология ишларининг аҳволи ва уни яхшилаш чоралари ҳақида Тошкент қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** доклад қилди.

Актив йиғилишида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** қатнашди.

(Йиғилиш ҳақидаги ҳисобот газетамизнинг келгуси сонида босилади).

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг пленуми

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг кеча, 20 апрелда бўлиб ўтган пленумида ташкилий масала кўрилди.

Ўртоқ **Қ. А. Аҳмедов** бошқа ишга ўтганлиги сабабли пленум уни область партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси вазифасидан озод қилди.

Тошкент қишлоқ область партия комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб **А. П. Алимов** сайланди ва у область партия комитетининг идеология бўлими мудири қилиб тасдиқланди.

ЛЕНИН БАРҲАЁТ!

Ҳар йил баҳорда, табиат уйғониб, элга олам-олам гул-лолалар ҳадя этган гул фаслида, деҳқонга мўл-кўлчилик келтирадиган, мўл ҳосилга замин қўйиладиган май арафасида қалбимизга энг яқин, энг қадрдон инсон — улуғ Ленин туғилган кунни байрам қиламиз. Унинг улуғ сиймоси, ақли-идроки, меҳнат аҳли учун қилган унутилмас хизматлари учун бош эгамиз, тахсинлар ўқиймиз. Улуғ йўлбошчимиз, бундан кейин ҳам сен бошлаб берган ишни давом эттирамиз, сенга ҳамиша содиқ бўлиб қоламиз, деб қасамёд қиламиз.

Владимир Ильич Лениннинг номи ҳар биримиз учун энг яқин ва қадрдондир. Чунки у ўзининг бутун умрини, кучини, ақл-идрокини инсониятнинг бахт-саодати, озодлиги ва порлоқ келажаги учун курашга бағишлади. Ленин эски, увадаси чиққан капитализм дунёсини, зулм ва ишсизлик, очлик ва қашшоқлик дунёсини таг-томири билан ағдариб ташлаш йўлларини назарий жиҳатдан ишлаб чиқди ва амалга оширди. Бунинг учун буюк «революционерлар армияси» — Коммунистик партияни тузди, ишчилар синфи билан меҳнаткаш деҳқонлар иттифоқидек зўр ижтимоий кучни капитализм дунёсини штурм қилишга бошлаб борди, дунёда биринчи социалистик давлатга асос солди. Ленин тузган, тарбиялаб вояга етказган Коммунистик партия совет халқини социализм ва коммунизмнинг ҳали синалмаган йўлларидан дадил олға бошлаб борди ва бормоқда.

Ҳозирги даврда мамлакатимиз коммунизм қурилишининг кенг авж олдирилган даврига қадам қўйган, Совет Иттифоқи билан биргаликда Осиё ва Европадаги халқ демократияси мамлакатлари порлоқ истиқбол сари комил ишонч билан олға бораётган бир вақтда Ленин ғояларининг ажойиб тантанасини кўриб турибмиз.

Ленин ҳамиша, ҳамма вақт, ҳамма жойда биз билан биргадир. У биз билан бирга яшамоқда, ижод қилмоқда, сўзлашмоқда, маслаҳатлар бермоқда. Тўкин дастурхонимиз устида, фазо сирларини очаётган олимлар лабораториясида, космонавтларимиз қаҳрамонлигида, коммунизмнинг улкан қурилишларида, боғ-бўстонга айланаётган қўриқ ерларимизда, етти йилликнинг буюк иншоотларида, партиямиз тарихий XXII съезди қарорлари, коммунизм қуриш программасини амалга ошираётган ижодкор халқимизнинг фидокорона меҳнатида, хуллас ҳамма жойда, ҳамма вақт биз Ленинни, унинг ғоялари тантанасини кўриб турибмиз.

Биз Ленин кўрсатган йўлдан, Коммунистик партия раҳбарлигида олға бораяпмиз. Бу йўл порлоқ истиқбол йўли, инсониятга Озодлик, Тинчлик, Меҳнат, Қардошлик, Тенглик, Бахт-Саодат бахш этувчи коммунизм йўлидир. Бу йўлдан жаҳон коммунистик ҳаракатининг зарбдор отряди Совет Иттифоқи бормоқда. Бу йўлдан Осиёдаги, Европадаги халқ демократияси мамлакатлари бормоқда. Бу йўлдан эрксевар Куба халқи, Осиё, Африка, Латин Америкасидаги миллионлаб тинчликсевар халқлар бормоқда ва боради.

Владимир Ильич Ленин ижодий марксизмнинг улкан назариячиси. Ленин Маркс назариясини қиёмига етказиб ривожлантирди, империализм ва пролетар революциялари даврига мослаб янги-янги кашфиётлар, хулосалар, қоидалар билан бойитди, ҳаётга татбиқ этди. Коммунистик партия Маркс ва Ленин таълимотини ҳозирги замон шароитида, СССР да коммунистик қурилиш тажрибалари асосида ижодий равишда камолатга етказмоқда. Партиямиз шонли XX—XXI ва XXII съездларининг тарихий қарорларида марксча-ленинча назариянинг коммунистик қурилиш практикаси билан боғлаб ривожлантирилганлигининг ажойиб намунасини кўрамиз. Давримизнинг буюк ҳужжатлари, бутун жаҳон жамоатчилиги томонидан ҳозирги замоннинг коммунистик манифести деб баҳоланган янги Программамиз ижодий фикрлашнинг юксак чўққиси, Ленин ғояларининг ажойиб мужассамидир.

Партиямиз Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми халқ хўжалигига партия раҳбарлигини қайта қуриш юзасидан кенг тадбирлар ишлаб чиқди ва амалга оширди. Пленум қарорига биноан халқ хўжалигига партия раҳбарлиги ҳозирга қадар давом этиб келган территориал принципда эмас, балки ишлаб чиқариш принципи асосида қайта қурилди. Шунингдек, партия-давлат контролининг ягона системаси вужудга келди. Ўрта Осиё республикалари экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш мақсадида КПСС Марказий Комитетининг Ўрта Осиё бюроси тузилди. Шунингдек, Ўрта Осиё иқтисодий райони ва унинг органлари ташкил этилди. Бу партия ва давлат раҳбарлигининг Ленин томонидан ишлаб чиқилган принципларининг тикланиши ва яна ҳам ривожлантирилишидир.

В. И. Ленин халқлар дўстлигининг асосчиси ва ташкилотчисидир. СССРнинг ташкил этилиши ва тузилиши, миллий республикалар экономикаси ва маданияти, ҳаёти, келажаги ҳақидаги буюк ғамхўрлик Ленин номи билан чамбарчас боғлиқдир. Туркистон меҳнаткашларини озиқ-овқат билан таъминлаш, саводсизликни тугатиш, ўзбек хотин-қизларини тўла озодликка чиқариш, Тошкентда Ўрта Осиё Давлат университетини ташкил этиш, Мирзачўлнинг қўриқ ерларини ўзлаштириш ва сув чиқариш, Ўзбекистонда пахтачиликни ривожлантириш ва жуда кўп масалалар Лениннинг ҳамиша диққат марказида бўлди.

Миллий республикалар, айниқса Ўзбекистон ҳақида В. И. Ленин қилган оталарча ғамхўрликлар ўзининг ажойиб натижаларини берди. Энди Ўзбекистон республикаси ҳур республикаларнинг озод иттифоқида ўзининг муносиб ўрнини эгаллади, Шарқда коммунизмнинг ҳеч сўнмас, абадий машъали бўлиб қолди. Республикамиз қудратли индустрияга, ҳозирги замон техникаси билан қуролланган қишлоқ хўжалигига, гуллаб-яшнаётган маданиятига эга. Пойтахтимиз Тошкент олий ўқув юртлари шаҳри, маданият маркази, халқаро йўллар ўтган Шарқнинг дарбозасидир. Совет Ўзбекистони қардош халқларнинг дўст, иноқ оиласида, катта оғамиз улуғ рус халқи бошчилигида коммунизмнинг ёрқин йўлларидан олға бормоқда. Биз бахтли ва озод ҳаётимиз, порлоқ истиқболимиз учун улуғ Лениндан, Коммунистлар партиясидан абадий миннатдормиз.

Бахтиёр ўзбек халқи ҳар йили улуғ йўлбошчимиз Ленин туғилган кунни нишонлар экан, ўз қалбидаги энг илиқ, энг самимий сўзларини, меҳр-муҳаббатини Ленин партиясига йўллайди, унинг ҳар қандай топшириқларини, режаларини амалга оширишга тайёр эканлигини изҳор қилади.

Ленин ҳамиша барҳаёт, биз билан биргадир. Унинг туғилган куни, Ватанимиз тарихида янгилик, олға силжиш, янги босқичлар сари боришдир. Ленин туғилган кун тафаккур, ижодий фикрлашнинг яна ҳам ўсиши, камолга етиши, ҳаётга сингиб, зўр кучга айланишидир.

Ленин кўрсатган йўлдан, улуғ партиямиз раҳнамолигида коммунизмнинг улкан чўққилари сари олға бораверамиз!

РАҲБАР КАДРЛАРНИ ЧИНИҚТИРАЙЛИК

Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми

Илгари хабар берилганидек, 19 апрелда Тошкент шаҳар партия комитетининг кенгайтирилган пленуми бўлиб ўтди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Қ. Муртазоев Тошкент шаҳар партия ташкилотининг раҳбар кадрлар билан ғоявий-тарбиявий ишлаши ҳақида доклад қилди.

— Совет кишилари,— дейди докладчи,—партия XXII съезди қарорларини ва КПСС Программасида белгилаб берилган коммунистик қурилиш режаларини ҳаётга татбиқ қилиш борасида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Май ойида КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини чақириш ҳамда бу Пленумда партиянинг коммунистик жамият қурилиши кенг авж олдирилган даврда идеология ишларининг етилган масалаларини ҳал қилажаги ҳақидаги хабар омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини янада ошириб юборди.

Марказий Комитетнинг кейинги йилларда ўтказилган Пленумлари муҳим халқ хўжалик масалаларини ҳал қилишга бағишланган эди. Бу Пленумлар партия ва халқнинг куч-ғайратини асосий иқтисодий вазифани муваффақиятли бажаришга — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришга йўналтирди.

Партиямиз идеология ишини коммунистик қурилишнинг туб масалаларини муваффақиятли ҳал этишнинг энг муҳим воситаси деб билади. Шунинг учун ҳам партия Марказий Комитети, Н. С. Хрущев идеология ишининг таъсир доирасини кенгайтириш, ғоявий савиясини ошириш ҳақида доимо ғамхўрлик қилади, партиянинг барча ғоявий қуроллари янги кишини тарбиялашга актив ёрдам бериши ҳақида ўйлайди.

Яқинда Тошкентда Ўрта Осиё республикалари идеология ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Бу кенгаш партия ташкилотларининг меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш юзасидан муҳим вазифаларини қараб чиқди, сиёсий ишдаги камчиликларни очиб ташлади. Кенгашнинг таклиф ва хулосалари бизнинг партия ташкилотларимизга идеология ишларини жонлантириб юборишда, шубҳасиз, катта ёрдам беради.

Идеология иши шахсни ҳар томонлама, гармоник ривожлантиришдек олижаноб ишга бўйсунган бўлиши янги — юксак ғоявий, ахлоқий соф кишининг манъавий қиёфаси, характерини шакллантиришга хизмат қилиши керак. КПСС Программаси идеялари ҳар бир совет кишисининг қон-жонига сингиши керак.

Докладчи таъкидлаб ўтганидек, биз партия, совет ва хўжалик раҳбарлигининг барча соҳаларида аниқ ишлашга, касаба союз, комсомол ва бошқа оммавий ташкилотларнинг фаолиятини кучайтиришга қанчалик тез эришсак, коммунизм шунчалик муваффақиятли қурила беради. Буларнинг ҳаммаси кўп жиҳатдан раҳбар кадрларга боғлиқ.

Партия кадрлар билан ишлаш, уларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш ишига ҳамма вақт алоҳида эътибор бериб келди. КПСС Марказий Комитети раҳбар кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, уларни коммунистик ғоявийлик, топширилган ишга юксак масъулият билан қараш руҳида тарбиялаш ҳозирги вақтда ҳам партиянинг унинг жойлардаги органлари ва бошланғич партия ташкилотларининг ташкилий ишдаги бош вазифаси бўлиб қолади, деб ҳисоблайди.

Бизда партия ва давлат аппаратининг кўпминг кишилик раҳбар кадрлари вужудга келганлиги, хўжалик ва маданиятнинг барча соҳаларида мутахассислар етишиб чиққанлиги коммунистик партиянинг, унинг ленинчи Марказий Комитетининг буюк ғалабасидир.

Шаҳар партия ташкилоти Ўзбекистон КП Марказий Комитети бошчилигида раҳбарликнинг ҳар бир участкасига сиёсий ва ишчанлик қобилияти юксак бўлган оммани ташкил қилабилишда ўзини кўрсатган, ишга ижодий ёндошадиган, истиқболи бор кишиларни қўйишга эришмоқда.

Ўртоқ Муртазоев саноат, қурилиш, транспорт, алоқа, ўқув юртлари ва илмий-текшириш, маданият муассасалари, театрлар, ижодий ташкилотлар ва бошқа идеология муассасалари, министрлик аппаратлари, бошқармалар, хўжалик-бошқарув ташкилотларидаги раҳбар кадрлар, шаҳар партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг раҳбар кадрлари составини батафсил анализ қилиб берди. Докладчи шуни қайд қилдики, кейинги вақтларда раҳбар кадрларни ғоявий-сиёсий тарбиялаш, уларни танлаш, жой-жойига қўйиш масалалари анча яхшиланди. Кадрларнинг топширилган иш учун жавобгарлигини ошириш шаҳар, район партия комитетлари пленумлари, активлари ва бюролари муҳокамасига тез-тез қўйилди. Шаҳар ва район партия комитетлари кадрларга нисбатан талабчанликни оширдилар, уларни топширилган иш учун жавобгарликни сезиш руҳида, давлат манфаатларини кўзлаб ишлаш, камчиликларга нисбатан муросасиз бўлиш, янги, илғор нарсаларни қўллаб-қувватлаш руҳида тарбиялаш юзасидан ишларни яхшилади.

Раҳбар кадрлар составининг, партия ташкилотларида ташкилотчилик ва идеология ишлари даражасининг яхшиланганлиги хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишга ёрдам берди.

Агар шаҳар партия ташкилотининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари савияси КПСС XXII съездининг, Марказий Комитет ноябрь Пленумининг талаблари даражасида бўлганда, шаҳарнинг хўжалик ва маданий қурилиши соҳаларидаги муваффақиятларимиз бундан ҳам зиёдроқ бўлган бўлур эди.

Кадрларнинг ғоявий чиниқтирилиши ҳақида гапириб докладчи сиёсий маориф тармоқларидаги ишларга тўхталди. Раҳбар кадрларни марксча-ленинча билим билан чуқур қуроллантириш ишида жиддий камчиликлар бор. Шаҳар партия комитети раҳбар кадрларнинг партия комитетлари ҳузурида ўқувини ташкил қилиш масалаларига етарли эътибор бермаяпти. Бундай ўқишнинг ўйлаб тузилган системаси йўқ. Шаҳар партия активининг илгари ишлаган семинарлари энди фаолият кўрсатмай қўйди. Мактаб ва семинарларда машғулотлар кўпинча юзаки ўтади, бу машғулотлар ходимларни ўз ғоявий-сиёсий савияларини оширишлари юзасидан чуқурроқ ишлашга ундамайди.

Партия ташкилотлари раҳбар кадрларнинг мустақил ўқишини яхши назорат қилмаётирлар.

Тажриба шуни кўрсатадики, қизиқиш, истак бўлган жойда кадрларнинг экономикани ўрганишини яхши уюштириш мумкин. Масалан, Тошкент тўқимачилик комбинатида кейинги уч йил ичида экономикани ўрганиш тўгараклари, мактаблар, семинарларга 11 мингдан ортиқ киши жалб қилинди, юзга яқин илмий-техника ва иқтисодий конференциялар ўтказилди. Раҳбар кадрлар учун техника прогресси ва иқтисодий билимлар университети вужудга келтирилган. Буларнинг ҳаммаси яхши натижалар бермоқда. Комбинат — ҳозир республиканинг энг илғор корхоналаридан бири. Унинг коллективи маҳсулотларнинг барча турлари бўйича етти йиллик топшириқларини муваффақиятли бажармоқда.

«Ташкенткабель», экскаватор заводи, каноп ва тамаки фабрикалари ҳамда бошқа бир қатор корхоналар партия ташкилотлари ҳам иқтисодий ўқишни ташкил қилишда яхши натижага эришганлар.

Шаҳар ва район партия комитетлари иқтисодий билимни оширишнинг хилма-хил шаклларини ривожлантиришлари, экономика ва илмий-техника билимлари университетлари, лекторийлари, назарий конференциялар, мустақил ўқишнинг ҳар хил формаларидан кенг фойдаланишлари керак.

Докладда кадрларни ва барча меҳнаткашларни халқлар дўстлиги, социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш вазифаларига катта эътибор берилди.

(Давоми тўртинчи бетда).

ЛЕНИННИ АНГЛАЙМИЗ ПАРТИЯ ДЕСАК,

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН

В. МАЯКОВСКИЙ.

(Поэмадан парча)

Одамлар
бир партияга
бўлса мужассам, —
таслим бўл, ёв,
қот,
узала туш!
Партия —
миллионлаб бармоқли,
маҳкам
тугулган
ягона,
қақшатғич бир мушт.
Яккалик маънисиз,
яккалик қурсин.
Ҳатто жуда зўр бўлса ҳам
якка-ёлғиз шахс —
бешқаватли бино
уёқда турсин,
беш қаричли ходани ҳам
кўтараолмас.
Партия —
миллионлар елкама-елка,
бир-бирига
маҳкам
жипплашган бир саф.
Партиямиз борки, —
гигантларни
кўкка
юксалтамиз,
бир-биримиз қўллаб-қувватлаб.
Партия —
бу, ишимизнинг абадийлиги.
У — ишчилар синфининг
умуртқа суягидир.
Мен учун
ягона
садоқат рамзи.
Бугун приказчикман,
аммо эртага
шоҳликларни ўчираман картадан
бир-бир.
Синфнинг ақли,
синфнинг иши,
қудрати
ва шуҳрати —
Мана партиямиз нима деган сўз.
Партия ва Ленин
қондош-эгизак, —
Она-тарих учун
қайбири қиммат?
Ленинни
англаймиз
партия десак,
Ленин деганимиз
партия демак.

ПАРТИЯ АРХИВИДАН ТОПИЛГАН ХАТ

КПСС Горький область комитети партия архивининг ходимлари 1928 йилги ҳужжатларни кўздан кечираётиб, Александра Александровна Ванееванинг Н. К. Крупская номига ёзган хатини топиб олдилар.

В. И. Ленин Петербург «Ишчилар синфини озод қилиш учун кураш иттифоқи»да революцион иш олиб борган вақтларда унга сафдош бўлган А. А. Ванеевнинг синглиси ўз оиласи ҳақида ҳикоя қилиб, қуйидагиларни ёзади:

«...Владимир Ильич Ленининг Нижнийга биз, Ванеевларникига келгани, партиявий ўртоқларнинг менга Нижнийда адабиёт ва варақалар тарқатиш, адабиёт ва варақаларни Архангельскка қадар бошқа шаҳарларга элтиб бериш вазифасини топширишгани ва рўзгорда ўртоқларимизнинг иссиқ-совуғидан хабар олган чоқларим эсимда».

А. А. Ванеева Владимир Ильич ҳақида зўр самимият билан ёзади.

Революционернинг синглиси 1928 йил 15 декабрда ёзган бу хатда Владимир Ильичнинг Нижний Новгороддаги Ванеевлар уйига бориб тургани ҳақида маълум қилинган фактлар айниқса диққатга сазовордир.

Бу маълумотларнинг ишончли эканига шубҳа йўқ. Хат билан бирга архивдан Н. К. Крупскаянинг хатга илова қилинган мактуби топилди.

Топилган ҳужжатлар В. И. Лениннинг Нижний Новгороддаги революцион фаолияти тўғрисида мавжуд маълумотларни тўлдиради. Бу ҳужжатлар Владимир Ильич маҳаллий марксистлар билан жуда кенг алоқада бўлганлигидан далолат беради ҳамда доҳийнинг ана шу даврдаги ҳаёти ва фаолиятини бундан буён тадқиқ қилишда олимлар ва ўлкашуносларга ёрдам беради. (ТАСС).

ИЛЬИЧ НУРХОНАСИ

Ажиб, гўзал манзара кишини беихтиёр ўзига мафтун этади. Келинчак фасл баҳор бутун борлиғи, оромбахшлиги билан намоён бўлиб турибди, ўз ҳусни-жамоли, чиройини кўз-кўз қилмоқда. Атроф-теварак, пастлик ва тепаликларга тўшалган яшил либос кўзни қувонтиради. Ҳар ер ҳар ердаги қип-қизил лолазорлар моҳир чеварнинг синчковлик билан солган кашталарини эслатади. Тинмай эсиб турган, қаерлардандир ўт-ўлан ва гулларнинг ҳидини анқитиб олиб келаётган, кишига ором бахш этувчи майин тоғ шабадаси майсалар билан енгил ўйнашар, кишиларнинг юз-кўзларини силар ва яна қаёққадир ошиқарди.

Лекин Чорвоқнинг бу йилги баҳор манзараси, мазмуни шулардангина иборат эмас. Унинг бу йилги кўклами ўзгача, шу вақтгача кўрган баҳорларига ҳеч ҳам ўхшамайди. Бу йилги баҳор жуда ҳам ажойиб ва серфайздир. Катта кенгликда тинмай ишлаётган қудратли техника воситалари — экскаваторлар, бульдозер ва тракторлар, «МАЗ» автомашиналарининг ҳайқириғи ва тоғу-тошдан қайтиб келаётган акс садоси ҳаммаёқни тутиб кетган, борлиқни ларзага солмоқда. Шўх, маккор ва қизиққон Чирчиқ дарёсини яна бир бор ўз амрига бўйсундириш, унинг қудратини халқ манфаатига хизмат қилдириш учун курашга отланган, забардаст билакли кишиларнинг эндигина бошлаган қаҳрамонона меҳнати гўзал водий қиёфасини янада гавжумлаштириб юборган. Ҳатто Чирчиқ дарёси ҳам янги нур манбаини бунёд этишга киришган аҳил ва ҳамжиҳат коллективнинг кучғайратига бардош беролмай мағрурлигини тарк этган.

Ҳа, бу ерда катта нурхона бунёд этиляпти. Бу областимизда қад кўтараётган гигант станцияларнинг биридир. Коллектив шу йилнинг биринчи ойидан бошлаб уни қуришга киришди. Бу ҳақда қурилиш план бўлимининг бошлиғи Валентин Николаевич Атамакчук зўр эҳтирос ва ғурур билан гапирарди.

— Биласизми, биз бир ўқ билан уч қуённи отмоқчимиз, — деди у. Бу фикрнинг моҳиятига тушунолмай турганимизни пайқади шекилли, ҳар бир сўзига алоҳида-алоҳида маъно бериб гапини давом эттирди. — Бунинг ҳайрон қоладиган жойи йўқ. Ҳақиқатдан ҳам шундай. Ана шу икки тепалик орасидаги тор жойда баландлиги 150 метрли тўғон қад кўтаради. Унинг орқасига қуввати жиҳатидан Днепр гидроэлектр станцияси билан беллашаоладиган станция корпуслари қурилади. Бу ерда ҳосил қилинган энергия завод ва фабрикалардаги минглаб агрегатларни ҳаракатга келтиради, юз минглаб оилаларнинг уйини чароғон этади, қишлоқ хўжалик эҳтиёжларига етказиб берилади.

Валентин Николаевич билан суҳбатлашар эканмиз станцияни барпо этишдан кўзланган бошқа мақсадлар ҳам аён бўлди. Бу ерда йирик сув омбори вужудга келтирилади. Унда тўпланган обираҳмат билан юзларча минг гектар янги ерларни суғориш мумкин бўлади. Сув омбори атрофида санаторий ва дам олиш уйлари вужудга келади. Бу жой республикамизнинг ҳар йили минглаб меҳнаткашлари ҳордиқ чиқарадиган курортга айланади. Орадан 6 йил ўтгач, ана шуларнинг кўпчилиги муҳайё бўлади...

Механизациялашган ишлар участкаси. Уни қурилишнинг юраги деб бежиз айтишмас экан. Участка коллективи зиммасидаги вазифа жуда ҳам масъулиятли. Ишнинг оғирини шулар бажаради. Ҳозир ҳам дарёнинг ёқасида экскаваторлар бир зум тинмай ишлаб турибди, улар чўмичларини ер қаърига ботириб, унинг «дод-фарёд»ларини писанд қилмай юлиб олган тош-шағални пешма-пеш келиб турган самосвал машиналарга ортмоқда.

— Механизаторларимиз, — дейди участка прораби Эдигей Алексеевич Макаров, — дарё суви учун янги канал қазишга киришдилар. Каналнинг ўзанини бир йўла икки томондан қазияпмиз. Тоғ этагига етилгач, тоннелчилар ишга тушади. Тоғ остидан сув ўтадиган тоннель очилади. Биз сентябрь ойигача тоннелчилар учун иш фронтини очиб беришимиз керак. Ҳар бир механизатор бу вазифани муқаддас билиб, фидокорона меҳнат қиляпти.

Участка коллективининг иши билан қисман танишишнинг ўзи прорабнинг бу сўзида жон бор эканлигига қаноат ҳосил қилдирди. Экскаваторчилар зўр шижоат билан, ҳиммат камарини маҳкам боғлаб ишламоқдалар. Канал ўзанидан шу йилнинг 8 январь куни дастлабки кубометр шағал қазиб чиқарган, ўрта бўйли, юзидан табассум аримайдиган, хушфеъл, ҳар бир ишни етти ўлчаб бир қиладиган Николай Колбасин, унинг ҳамроҳи, бу қурилишга ҳисса қўшиш учун узоқдан келган, вазмин, кўринишдан камгап, аммо хушчақчақ Лёша Загидуллин, шинаванда ва ҳазилкаш Балакшин ва бошқа механизаторлар ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Улар шу вақтгача 100 минг кубометрга яқин тупроқ-шағал ишларини бажаришди. Канал ўзанидан 600 минг кубометр тош-шағални қазиб чиқариш бўйича белгиланган вазифани муддатида адо этишга интилишяпти. Шунинг учун улар ёш коллективнинг ҳурмат ва иззат-икромига сазовор бўлишмоқда.

...Электростанция қурилишига бинокорлик материаллари етказиб берувчи объектлар қурилишида ҳам иш қизғин бораётир. Бўлажак цех ва устахоналарнинг корпуслари бирин-кетин қад кўтараяпти. Бетон узели, арматура, опалубка цехлари, 450 машинага мўлжалланган автомобиль хўжалиги, ремонт базасини бунёд этаётганларнинг қўли-қўлига тегмайди. Иван Романович Еланцев, Иван Петрович Лазарев, Мирза Тожибоевлар раҳбарлигидаги комплекс бригадаларнинг ишини ҳузур билан томоша қиласан.

— Станция қурилишини ўз вақтида тугаллаш кўп жиҳатдан ёрдамчи корхоналар ишига боғлиқ, — дейди бригада бошлиғи Мирза Тожибоев. — Шунинг учун ҳам бу объектларни белгиланган муддатда фойдаланишга топширишга аҳд қилганмиз. Иш кўрсаткичларимиз дуруст. Ойлик топшириқларини 2 бараварга етказиб адо этаяпмиз. Гигант нурхона қурилишига ҳисса қўшиш ҳар биримиз учун катта бахт.

Янги нур манбаи бунёд этишда иштирок этаётган ҳар бир кишининг қалбидан жой олган бу фикр. Шунинг учун ҳам ёш коллектив дастлабки квартал планини анча ортиғи билан — 109,5 процент қилиб адо этди. Бу қутлуғ қадам бўлди. Бу бинокорларнинг янги Ленин нурхонасини яратиш йўлида бундан кейинги қадамлари ҳам муваффақиятли бўлишига шак-шубҳа қолдирмайди.

М. МИРҲАМИДОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА ЭНГ КЎЗГА КЎРИНГАН ИШЛАР УЧУН ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда)

1. Иш раҳбари, Шина саноати илмий тадқиқот институтининг бўлим бошлиғи Виктор Павлович **Зуевга**, шу институтда группа раҳбари Варвара Васильевна **Саулинага**, Кудиновский қурум заводининг бўлим бошлиғи Альберт Павлович **Глибинга**, Резина саноати корхоналарини лойиҳалаш институтида қурум заводлари лойиҳаларининг собиқ бош инженери Андрей Константинович **Иковга**, Омск қурум заводининг бош инженери Артур Робертович **Кельнга**, шу заводнинг собиқ бош инженери Константин Федорович **Серебряковга**, Шина саноати илмий тадқиқот конструкторлик-технология институтининг бош конструктори Виталий Федорович **Суровикинга**, химия фанлари доктори, Бутуниттифоқ табиий газ илмий тадқиқот институтининг бўлим бошлиғи Павел Александрович **Теснерга** — суюқ углеводородлардан дисперсияси ғоят кучли бўлган ПМ-70 актив печ қуруми ҳосил қилиш процессини ва саноат технологиясини ишлаб чиққанликлари учун.

2. КПСС XXII съезди номидаги Ленинград металл заводининг ходимлари: бюро бошлиғи Александр Степанович **Бутирнинга**, собиқ бош конструктор Марк Иосифович **Гринбергга**, группа раҳбари Олег Георгиевич **Гродскийга**, цех бошлиғи Эммануил Давидович **Долинскийга**, техника фанлари доктори, бўлим бошлиғи Арон Вульфович **Левинга**, бош конструктор ўринбосари Константин Алексеевич **Спиридоновга**, марказий лаборатория бошлиғи Александр Игнатьевич **Чижикка**, бюро бошлиғи Анатолий Михайлович **Яковлевга**, техника фанлари кандидати, Урал оғир машинасозлик заводининг бош металлурги Иосиф Шоломович **Кеотерга** — 130 ата, Цельсий бўйича 565 градус параметрларга мўлжалланган, оралиқдаги қизиши Цельсий бўйича 565 градусга етадиган 200.000 киловатт қувватга эга бўлган ПВК—200—130 буғ турбинасини яратганликлари учун.

3. Техника фанлари доктори, технология ва машинасозлик марказий илмий тадқиқот институтининг лаборатория мудири Константин Васильевич **Любавскийга**, техника фанлари кандидати, мазкур институтнинг старший илмий ходими Николай Михайлович **Новожиловга**, техника фанлари кандидати, Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институти директорининг ўринбосари Даниил Андреевич **Дудкога**, техника фанлари кандидати, мазкур институтнинг старший илмий ходими Аркадий Григорьевич **Потапьевскийга**, техника фанлари кандидати, Авиация технологияси илмий тадқиқот институтининг старший илмий ходими Александр Васильевич **Петровга**, техника фанлари кандидати, Н. Э. Бауман номидаги Москва олий техника билим юртининг доценти Александр Иванович **Акуловга**, Херсон кемасозлик заводининг бош пайвандчиси Арсений Антонович **Вичегжанинга**, шу завод директори Всеволод Федорович **Заботинга** — эрувчи электрод билан углерод оксидида автоматик ва ярим автоматик усулда пайвандлашдан иборат янги процессни ишлаб чиққанликлари ва саноатга жорий қилганликлари учун.

4. Металлургия машинасозлиги Бутуниттифоқ илмий тадқиқот ва лойиҳалаш-конструкторлик институтининг ходимлари: бюро бошлиғи Алексей Степанович **Буровга**, бўлим бошлиғи Азриель Ефимович **Гуревичга**, бўлим бошлиғи Анатолий Моисеевич **Маскилейсонга**, техника фанлари кандидати, Металлургия заводларини лойиҳалаш давлат иттифок институти бош инженерининг ўринбосари Юрий Михайлович **Матвеевга**, Челябинск трубопрокат заводининг ходимлари: цех бошлиғининг ўринбосари Наум Иосифович **Кагангa**, директор Яков Павлович **Осадчийга**, цех бошлиғи Игорь Михайлович **Усачевга** оғир машинасозлик Электросталь заводида группа раҳбари Пётр Васильевич **Бибиковга** шу заводнинг бош инженери Александр Борисович **Верникка** — қувурларни печда узлуксиз пайвандлайдиган ғоят тезкор типовой агрегат яратганликлари учун.

5. Нефть машинасозлиги давлат илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтининг ходимлари: иш раҳбари, бўлим бошлиғи Цолак Аршавирович **Бахшиянга**, лойиҳа бош инженери Василий Евдокимович **Баклашовга**, бош конструктор Георгий Львович **Вихманга**, лаборатория бошлиғи Михаил Михайлович **Ушакевичга**, Москва Нефтни қайта ишлаш заводининг директори Демид Васильевич **Иванюковга**, техника фанлари доктори, Бутуниттифоқ сиртқи энергетика институтининг профессори Марк Борисович **Равичга** — деворлари нурланиб турувчи панель горелкалардан ясалган ва алангасиз ёнадиган найли печларни ишлаб чиққанликлари ва жорий қилганликлари учун.

6. Собиқ Краснодар халқ хўжалиги кенгашининг ходимлари: Халқ хўжалиги кенгашининг раиси Николай Константинович **Байбаковга**, бошқарма бошлиғи Виктор Алексеевич **Брагинга**, бўлим бошлиғи Алексей Лукич **Воликка**, раис ўринбосари Александр Григорьевич **Задовга**, бошқарма бошлиғининг ўринбосари Али-Овсат Керимович **Караевга**, «Краснодарнефтеразведка» трестининг бош инженери Александр Михайлович **Анисимовга**, СССР Госплани ҳузуридаги Ёқилғи саноати давлат комитетининг бош мутахассиси Алексей Иванович **Арутюновга**, «Краснодарнефтепроект» институтида лойиҳанинг собиқ бош инженери Павел Иванович **Барабановга**, Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институтининг сектор бошлиғи Василий Яковлевич **Дубовицкийга**, техника фанлари кандидати, нефть-газ Бутуниттифоқ илмий тадқиқот институтининг Краснодар филиалида лаборатория мудири Николай Александрович **Сидоровга** — газ ва газ конденсати манбаларини пармалаш ва ишлатиш проблемасини комплекс ҳал қилганликлари учун.

7. Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институтида лаборатория мудири, техника фанлари доктори Борис Израилович **Медоварга**, шу институтнинг илмий ходимлари: техника фанлари кандидати Юрий Вадимович **Латашга**, Болеслав Иванович **Максимовичга**, техника фанлари доктори, Запорожье машинасозлик институтининг профессори Юрий Августович **Шультега**, «Электросталь» заводининг бош инженери Василий Семенович **Культингa**, Злагоуст металлургия заводининг директори Павел Павлович **Менушенковга**, «Днепроспецсталь» заводининг директори Александр Федорович **Трегубенкога** — махсус пўлат ва қотишмаларнинг — сувда совутиладиган металл навга (кристаллизаторга) сарфланадиган электродлар электрошлак қайта эритмасининг сифатини оширувчи ғоят самарали ва тамомила янги усулни ишлаб чиққанликлари ҳамда саноатга жорий қилганликлари учун.

8. Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, Т. Д. Лисенко номидаги Бутуниттифоқ селекция-генетика институтининг бўлим мудири Прокофий Фомич **Гаркавийга**, биология фанлари кандидати, Шарқи-жануб қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот институтининг лаборатория мудири Валентина Николаевна **Мамонтовага**, биология фанлари кандидати, В. Ф. Старченко номидаги Мироновский селекция-тажриба станцияси директорининг ўринбосари Василий Николаевич **Ремеслога** —кузги ва лалми буғдойнинг, кузги ва лалми арпанинг серҳосил навларини яратганликлари учун.

9. Қишлоқ хўжалик фанлари доктори, Бутуниттифоқ маккажўхори илмий тадқиқот институтининг бўлим мудири Борис Павлович **Соколовга**, биология фанлари кандидати, Краснодар қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот институтининг бўлим мудири Михаил Иванович **Хаджиновга**, Бутуниттифоқ экинчилик институтининг Кубань тажриба станциясида бўлим мудири Гайфиддин Салоҳиддинович **Галеевга**, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, Т. Д. Лисенко номидаги Бутуниттифоқ селекция-генетика институтининг директори Александр Самсонович **Мусийкога**, қишлоқ хўжалик фанлари доктори, В. Я. Юрьев номидаги Украина экинчилик селекция ва генетика илмий тадқиқот институтининг лаборатория мудири Василий Евсеевич **Козубенкога** — маккажўхорининг серҳосил гибридлари ва навларини яратганликлари ҳамда уларнинг уруғларини стериль асосида етиштириш усулини жорий қилганликлари учун.

10. СССР Медицина фанлари академиясининг корреспондент аъзоси, СССР Медицина фанлари академияси экспериментал медицина институтининг бўлим мудири Анатолий Александрович **Смородинцевга**, СССР Медицина фанлари академиясининг ҳақиқий аъзоси, СССР Медицина фанлари академияси полиомиелит ва вирусли энцефалитлар институтининг директори Михаил Петрович **Чумаковга** — полиомиелитга қарши тирик вакцинани илмий жиҳатдан ишлаб чиққанликлари, уни кўплаб ишлаб чиқаришни ва медицина практикасига жорий қилишни ташкил этганликлари учун.

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДА

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДАГИ ЭНГ КЎЗГА КЎРИНГАН ЮТУҚЛАР УЧУН ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Адабиёт ва санъат соҳасидаги Ленин мукофотлари комитети 1963 йилги Ленин мукофотларини адабиёт ва санъат соҳасидаги энг кўзга кўринган ютуқлар учун қуйидагиларга беришга қарор қилди:

1. Чингиз **Айтматовга**—«Тоғ ва дашт повестлари» («Жамила», «Қизил дуррачали сарвқоматим», «Бўта кўз», «Биринчи ўқитувчи») учун.

2. Расул Гамзатович **Гамзатовга** — «Осмондаги юлдузлар» номли шеърлар китоби учун.

3. Гедиминас Альбино **Иокубонисга** — Пирчюпис қишлоғида фашизм қурбонларига ёдгорлик учун.

4. Павел Дмитриевич **Коринга** — замондошлар: М. С. Сарьян, Р. Н. Симонов, Кукриникси (М. В. Куприянов, П. Н. Крилов, Н. А. Соколов), Ренато Гуттузоларнинг портретлари учун.

5. Самуил Яковлевич **Маршакка** — «Танланган лирика» номли шеърлар китоби ҳамда болалар учун ёзилган: «Осойишта эртак», «Катта чўнтак», «Йўлдаги саргузашт», «Тинчитвой», «Бирдан ўнгача», «Исқиртит», «Халқани ким топади», «А ҳарфидан Я ҳарфигача қувноқ саёҳат» китоблари учун.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Адабиёт ва санъат соҳасида Ленин мукофотлари комитети 1963 йилги Ленин мукофотларини олиш учун тақдим этилган номзодлар тўғрисида бу йил меҳнаткашлардан жуда кўп хатлар, жамоатчилик муҳокамаси тўғрисидаги материаллар ва фикрларни олди. Булар Комитетга совет жамоатчилигининг фикри билан кенг танишиш имконини берди.

Комитет шу материалларни юборган ҳамма ташкилотларга ва айрим меҳнаткашларга миннатдорчилигини изҳор қилади.

ФОТО ҲУЖЖАТ

Ўзбекистон ССР Марказий давлат архивида бир қатор қизиқ ҳужжатлар билан бирга Ўрта Осиё меҳнаткашларининг буюк доҳий В. И. Ленинга ёзган хатлари ҳам сақланмоқда.

Ўрта Осиё халқлари Октябрь ғалабаларидан руҳланиб шонли Коммунистик партия раҳбарлигида ва улуғ рус халқининг оғаларча ёрдами билан ўз золимларига қарши озодлик курашига отланди. Ўрта Осиё меҳнаткаш халқининг қаҳрамонона кураши натижасида Россиянинг собиқ мустамлакаси бўлган Туркистонда социалистик республика вужудга келди. Бухоро халқ Совет республикаси Шарқнинг эзилган ва қарам бўлиб келган халқларини курашга уйғотди.

Бухоро халқи 1920 йил революциясидан сўнг дунёда биринчи совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленинга телеграмма юборди. Қуйида ана шу телеграмманинг фото-нусҳаси келтирилади.

Э. АБДУЛЛАЕВ.

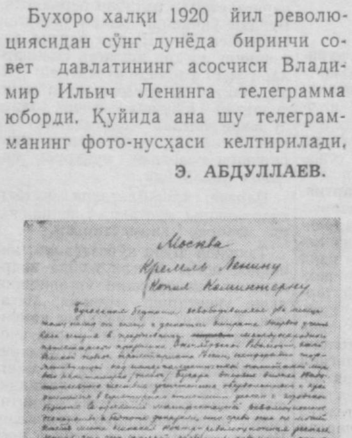
Москва
Кремль Ленину
Копия Коминтерну

„БУЮК ЗАМИН"

НОВОСИБИРСК, 18 апрель. (**ТАСС мухбири**). «Сибирские огни» журналининг эндигина босмадан чиққан апрель сони сибирлик машҳур ёзувчи А. Л. Копteловнинг «Буюк замин» деган романи билан очилади. Бу асар В. И. Ленин билан Н. К. Крупскаянинг ҳаёти ва революцион курашига бағишланган. Романдаги воқеалар Петербургда, Сибирь йўлида, Красноярскда бўлиб ўтади.

Автор роман устида бир неча йил ишлади. У, Сибирда Ленин бўлган ҳамма жойларни бориб кўрди, архив материаллари билан танишди.

ТАСС мухбири билан суҳбатда ёзувчи бундай деди:

— «Буюк замин» романи В. И. Ленин тўғрисидаги трилогиянинг биринчи китобидир. Ҳозир трилогиянинг иккинчи қисми устида иш бошлаб юбордим. Бу қисмда Шуши сургунидаги даврлар тасвирланади. Кейинчалик романдаги воқеа РСДРП иккинчи съездига келиб тўхтайди.

ДОҲИГА ЮБОРИЛГАН СОВҒАЛАР

Туркистон меҳнаткашларининг улуғ Ленинга бўлган меҳр-муҳаббати чексиз эди. Архив ҳужжатларини кўздан кечирар эканмиз, бунга тўла қаноат ҳосил қиламиз.

Ленин ҳузурига мамлакатимизнинг турли бурчакларидан оддий кишилар, айниқса ишчилар ва деҳқонлар кўплаб келиб туришган. Уларнинг мақсади битта, Ленинни кўриш ва у билан суҳбатлашиш, ўз турмушларини яхшилаш режаларини тузишда ундан маслаҳат олиш бўлган.

Бундан ташқари, халқ ўз доҳийсига турли совғалар ҳам юбориб турган. Туркистон меҳнаткашлари номидан юбориб турилган совғалар ҳам Ленинга нисбатан халқ ҳурмати, муҳаббати ва самимиятининг бир ифодаси бўлганлиги шубҳасиз.

Туркистонда Октябрь революцияси ва гражданлар урушининг актив қатнашчиси, 1917 йилдан бери КПСС аъзоси И. К. Лукьянов 1919 йили РКП(б)нинг VIII съездига делегат қилиб сайланганида Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг В. И. Ленинга совғаси — бир яшик мевани съездга тақдим қилганини ёзиб қолдирган. Бу ҳўл мева доҳий уйига олиб борилгач, Ленин яшикдан бир дона нок олиб, бундай деган:

«Сизлар бахтли эмасми, ахир! Март ойида ҳам сизларда бундай яхши ноклар бўларкан».

1919 йил 17 декабрида Самарқанд коммунистлари В. И. Ленин бошлиқ РКП(б) Марказий Комитети номига совға жўнатдилар. Совға билан бирга юборилган хатда қуйидагилар ёзилган эди:

«Қадрли ўртоқлар!

Ушбу хатни кўрсатувчи, Москвага жўнаётган бизнинг махсус ходимларимиз Ибатуллин ва Гуша ўртоқлар орқали сизларга, ҳурматли ўртоқлар, Самарқанд областининг революцион пролетариати ва деҳқонлари ҳамда ТАССРнинг Бухоро хонлигидаги қишлоқлар аҳолиси номидан ўзимизнинг қизғин биродарлик саломимизни йўллаймиз.

Узоқ ўлкада, разил Англия ва бошқа халқаро қотилларнинг империалистик талон-торожлик ниятлари кучайган жойда, бизнинг Коммунистик партия кенг мусулмон меҳнаткашлари оммасини революцион партиямизга бирлаштиришда ҳамда уларни Советлар фаолияти ва қурилишига кенг жалб қилишда барча чораларни кўрмоқда.

Бизлардан энг яхши муваффақиятлар билан революцион салом қабул қилинг. Ўлимга маҳкум этилган контрреволюцияга мардларча, қақшатғич зарба бераётган Россиянинг революцион пролетариати ва Қизил Армиясини табриклаймиз.

Ўртоқлик саломи билан,

РКП(б)нинг Самарқанд область комитети».

Туркистон меҳнаткашларининг Ленинга юборган совғалари орасида 50 пуд майиз, 25 пуд ширинлик, 5 пуд туршак, 500 фунт (10 яшик) мевали чой, 500 фунт кофе, 55 пуд мураббо, 2 пуд нон, 5 пуд шафтоли, 15 пуд олча, 5 пуд олма ва бошқа ноз-неъматлар бўлган.

1920 йил бошида Туркистон Компартиясининг ўлка комитети «фронт ҳафталиги» эълон қилди. Туркистон бўйича январь ойидан то 1 майгача Қизил Армияга юбориш учун 5.579.496 сўм пул ва 100 миллион сўмлик буюмлар тўпланди.

Худди шу даврда Туркистон фронти жангчилари орасида янги ташаббус бошланди. Ташаббусни 1-Армия қизил аскарлари ва комсомоллари бошлаб беришди. Улар В. И. Ленин туғилган куннинг 50 йиллиги муносабати билан, ўзлари олаётган нонни тежаш ҳисобига доҳий номига нон юборишга қарор қилдилар. Бу ташаббусга Туркистоннинг кўпгина қишлоқлари қўшилди. Натижада Туркистон АССР ва Самара области бўйича 150 минг пудга яқин буғдой ва бошқа маҳсулотлар Ленин номига юбориш учун тахт қилиб қўйилди. В. И. Ленин номида поезд ташкил қилиш ва уни кузатишга М. В. Фрунзе шахсан раҳбарлик қилган эди.

1920 йил 10 апрелда Тошкент товар станциясининг запас изларида турган ва 8 вагонига ғалла ортилган поезд Самара томон йўл олди. Ҳар бир станцияда «Ленин поезди»га янгидан-янги вагонлар қўшилиб борди. Самарага келганда вагонлар сони 28 га етди.

Поезд Москвага доҳий туғилган куни — 1920 йил 22 апрелда етиб келди. В. И. Лениннинг кўрсатмасига биноан, келтирилган ғалла Питер, Москва ва бошқа шаҳарларнинг ишчилари ўртасида тақсим қилинди.

Туркистон фронти 30-отлиқ аскарлар полкининг жангчилари ҳам ўз нормаларидан тежаб, Лениннинг 50 йиллиги муносабати билан 1 вагон макарон ва унни совға қилиб жўнатдилар. Бу маҳсулотлар Москва болаларига ҳадя қилинди.

«Ҳарбий коммунизм» иқтисодий сиёсати юргизилган 1918—1920 йилларда Ленин болалар тақдирига бениҳоя катта аҳамият берган эди. РСФСРнинг бир қанча губерняларида ғалла ҳосили камайиб кетганлиги ва қурғоқчилик рўй берганлиги оқибатида очарчилик бошланди. Бундай оғир шароитда В. И. Ленин Туркистон Халқ Комиссарлари Совети, Марказий Ижроия Комитети, Озиқ-овқат халқ комиссари номига телеграмма юбориб, улардан Москва ва Петроград ишчилари учун 250 вагон ғалла юборишни сўраган эди.

Туркистон меҳнаткашлари доҳиймиз илтимосига дарҳол амалий иш билан жавоб бердилар. Дастлаб 75 минг пуд ғалла ортилган 3 та поезд марказга юборилди. Кейин яна 90 минг пуд ғалла ортилган 4 та поезд жўнатилди.

Хуллас, Туркистон меҳнаткашлари 1921-1922 йилларда 4 миллион пуд ғаллани РСФСР меҳнаткашларига совға қилдилар.

Туркистон меҳнаткашларининг улуғ доҳиймиз билан алоқалари шу зайлда тобора мустаҳкамланиб борди.

А. АКРОМОВ.

ЛЕНИН ДЕГАНИМИЗ ПАРТИЯ ДЕМАК

„ЛЕНИН ИШ УСТИДА“

Лутфулла АБДУЛЛАЕВ
Ўзбекистон ССР халқ рассоми

Владимир Ильич Ленин! Бу буюк инсон меҳри жуда ёшлигимдан менинг қалбимга ўрнашиб қолди. Ҳали бола эканман, мен у улуғвор сиймонинг фотосуратларини, репродукция қилинган расмларини зўр иштиёқ билан йиғиб юрардим.

Ҳақиқий рассом бўлишни узил-кесил мақсад қилиб қўярканман, Самарқанддаги бадиий рассомчилик билим юртига ўқишга кирдим. Бу ерда таниқли рассом П. Беньков раҳбарлигида тасвирий санъатнинг бутун икир-чикирларини, техникасини ўргандим. Шундан бери қўлимга мўйқалам олиб қандай асар ишламай, хоҳ ишлаб чиқариш илғорининг портретими, хоҳ дала меҳнаткашининг жонли расмими ёки қурилиш манзараси-ю, ҳаёт лавҳасими, хуллас — бу асарларимнинг ниҳоясини ўйларканман, доимо бир нарса менга илҳом, асаримга жило бахш этарди. Бу — барча ютуқ-ғалабаларимизнинг ташкилотчиси ва раҳбари Владимир Ильичга бўлган меҳр. Ҳа, дарҳақиқат Ленин сиймоси бутун фикримни чулғаган эди.

Ўқишни тугатиб, тасвирий санъат кучоғига йўлланма олганимдан сўнг доҳига бўлган ҳурматим мени сира тинч қўймади. Мен энди ўз асаримда бу илҳомбахш образнинг ҳақиқий инсоний қиёфасини гавдалантиришга астойдил бел боғладим.

Ҳаммасидан ҳам Владимир Ильичнинг Москвага борган ўзбек делегациясини қабул қилиб, суҳбат ўтказган эпизоднинг жонли бўёқларда тасвирлаш менинг қалбимда эзгу-ният бўлиб қолганди. Бироқ, бу иш жуда қийин, шу билан бирга кўп меҳнат талаб қиларди. Устига-устак бу даврни акс эттирувчи ҳеч қандай ёрдамчи материаллар ҳам йўқ эди. Ўша пайтдаги фотосуратларни, керакли ҳужжатларни топиш учун музейлар билан алоқа боғлашга тўғри келди. В. И. Ленининг қатор асарларини ҳам қунт билан ўқиб чиқдим. Дастлабки набросакалар қилинди. Ҳали булар ҳам етарли эмас эди. Энди Москвадаги В. И. Ленин музейига бориш керак бўлиб қолди.

Тарихий материалларни синчиклаб ўрганиш, ўша давр ҳужжатлари билан яқиндан танишиш орқасидагина доҳимизнинг ўзбек делегацияси билан учрашуви ҳақида узил-кесил тасаввурга эга бўлдим. Ана шунда «Ленининг Туркистондан келган делегацияни қабул қилиши» номли асаримнинг композицияси ҳал қилинди. Энди ишга киришаверсам бўлади.

Бу полотно устида дастлабки бўёқларни чизарканман, мен фақат Ленин сиймосинигина эмас, балки унинг улуғ сиймосида ўша давр шароитини, халқларнинг орзу-интилишларини умумлаштириб акс эттиришни мақсад қилиб қўйдим. Менинг йирик асарим бўлган бу полотнода дунёда биринчи социалистик давлат тузган ва унинг биринчи раҳбари бўлган ҳақиқий инсонпарвар доҳий Ленин образи ана шундай яратилганди.

Буюк Ленин образи менга янги-янги асарлар яратишда доимо янги мавзу бўлиб қолаверади. Кейинги асаримни «Ленин ўз иш кабинетидаги дунё харитаси ёнида» деб номладим. Бу асарда улуғ йўлбошчининг буюк фикр ва сезгир қалб эгаси эканлиги бўёқ тилида улуғланади.

«Ленин иш устида» — менинг сўнгги асарим шундай деб аталади. Бу асаримда Ленин характерининг янги, олижаноб томонларини ҳаётий ва ҳаққоний, ёрқин ифодалай олсам, ўзимни нақадар бахтиёр сезардим.

Хуллас, мен қандай полотно яратмайин, қанақа лавҳа, портрет чизмайин, улуғ устоз Ленин доимо мен учун илҳом бахш этувчи образ бўлиб қолади.

ҚУЁШИМИЗ

ХАЛҚ ҚЎШИҒИ

Созни олсам қўлимга,
Шодлик сиғмас дилимга,
Бахт келтирган элимга
Қуёшимиз Лениндир.
Зулмга кафан бичган,
Элга эрк нурин сочган,
Илм эшигин очган,
Иш бошимиз Лениндир.
Бизнинг ерда гул баҳор,
Баҳорнинг нашъаси бор,
Ҳамма эллар миннатдор,
Йўлбошчимиз Лениндир.
Илиқ баҳор ёмғури,
Кузда пишар олхўри,
Элимизнинг ғамхўри
Қуёшимиз Лениндир.
Йўлимизни кенг қилган,
Ишимизни ўнг қилган,
Миллатларни тенг қилган,
Йўлбошчимиз Лениндир.

Бу қўшиқни мирзачўллик ҚОДИРИЛЛО бахши ҚУРОНБОЙ ўғлидан Ҳамроқул РИЗО ёзиб олган.

МАЪРИФАТ ЙЎЛИ

И. А. РАЙКОВА
биология фанлари доктори.

□ □

Ленин! Бу буюк инсон номини тилга олганимизда порлоқ келажагимиз, фаровон турмушимиз кўз олдимизда ёрқин намоён бўлади. Дарҳақиқат шундай. Шу азиз инсон қалбларимизга севинч гулханини ёқди, иқболимизни чароғон қилди, ижод чашмасини жўш урдирди.

Улуғ доҳи меҳнаткаш оммани ҳамма нарсадан ҳам улуғ қўярди. Шу туфайли унинг келажаги ва бахт-саодати учун тинмай курашди. Ютуқларимизнинг ҳамма-ҳаммасида Ленин ғоялари бор. Авом элга маърифат келтирган ҳам шу улуғ Лениндир. Республикамизда халқ маорифининг равнақи улуғ сиймо номи билан чамбарчас боғланган.

Узингизга маълумки, Ленининг ташаббуси билан Туркистонда илм-фан машъали ёқилди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йиллари-даёқ Ленин Туркистонда университет очиш тўғрисидаги Декретга имзо чекди. Шу Декрет 90 га яқин олиму, педагогларни илм-фанга ташна бўлган Туркистон ўлкасига чорлади.

Ана ўшанда граждонлар урушининг оғир дамлари эди. Фронтга озиқ-овқат, ўқ-қуроллар ташишга ҳатто транспорт етишмасди. Бироқ, бундай катта қийинчиликларга қарамай, Тошкентга дастлаб бир ҳарбий санитар поезд, унинг кетидан ўқув қуроллари, асбоб-ускуналар, турли адабиётлар ортилган бир неча составли поезд йўл олади.

Бу эшелонлар «Ленин поездлари» деб ном олган эди. «Ленин поездлари»да Н. Д. Кашкарев, Е. П. Коровин, М. Л. Бродский, С. Н. Наумов, А. С. Уклонский каби таниқли олимлар ҳам бор эди. Илм-аҳллари билан бирга мен ҳам катта умидлар билан, Тошкентга етиб келдим.

Биз ўзимиз билан тарихий, илмий, адабий китобларни, юзга яқин микроскоп, лаборатория асбобларини, геология ва минералогия коллекцияларини олиб келдик. Кўп ўтмай университет Узбекистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистоннинг чинакам фан машъалига айланди.

Бу йирик илмий даргоҳда ишлайбошлаганимга мана 43 йил ҳам бўлди. Эҳе, бу орада қанчадан-қанча миллий кадрлар етишиб чиқди. Ҳозир уларнинг кўпи илм-фан олдида турган муҳим проблемаларни ҳал қилиш йўлида ҳормай-толмай ижодий иш олиб бораяпти.

Ҳозир олий ўқув юртида кундузги, кечки ва сиртқи бўлимлар бор. Уларда 500 га яқин педагог фаол ишлаяпти. Шулардан 150 га яқини хотин-қизлардир. Қани айтингчи, геология-минералогия фанлари доктори С. Миркомиловани, юридик фанлари доктори Ҳ. Сулаймонованн, таниқли олималар Ф. Йўлдошбоева ва М. Султонованн ким танимайди дейсиз. Уларнинг ҳар бир тадқиқотларининг ўзи бир олам.

Университетда турли миллат вакиллари ўқиб, илм-фан чашмасидан баҳраманд бўлмоқда. 1960-1965 йилларда университетни 6000 ёш йигит-қиз битириб чиқади.

Доҳи Ленин ёққан илм-фан машъали ҳамиша нур сочади.

ПАРТИЯВИЙ ПРИНЦИПЛАР

И. СОТИБОЛДИЕВ
Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи.

Раҳбарликни ишлаб чиқаришга бевосита яқинлаштириш тўғрисидаги оқилона тадбир даставвал улуғ доҳимиз Владимир Ильич Ленин томонидан асослаб берилган эди. Бу тадбирнинг халқ хўжалигини юксалтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш йўлида жуда катта аҳамиятга эга эканлигини Владимир Ильич қайта-қайта уқтирган.

Бироқ Сталиннинг шахсига сиғиниш даврида бу одилона принципдан маълум даражада четланишга йўл қўйилди. Жонажон Коммунистик партиямиз йўл қўйилган ана шу хатоларни сабот ва изчиллик билан тузатиб бормоқда. Улуғ Лениннинг идеялари қайтадан тикланмоқда. Буни халқ хўжалигига раҳбарлик кейинги йилларда қайта қурилаётганлигида яққол кўрса бўлади.

Ҳаммага маълумки, партиямиз Марказий Комитетининг март Пленумида қишлоқ хўжалигига раҳбарликни тубдан яхшилаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш мақсадида территориал-ишлаб чиқариш бошқармалари ташкил этишга қарор қилинди. Бу бошқармалар дастлабки пайтларданоқ қишлоқ хўжалигига раҳбарликни яхшилаб, қолоқ хўжаликларни ўрта миёна хўжаликлар сафига қўшишда самарали иш қилдилар.

Партиямиз бундан кейин ҳам ишлаб чиқаришга раҳбарликни яхшилаш соҳасида яна бир қанча муҳим тадбирларни амалга оширди. Халқ хўжалигини бошқаришнинг ҳозирги системасига ишлаб чиқариш принципи асос қилиб олинди. Партия-давлат контролининг ленинча услуби тикланди.

Шуни эътироф этиш керакки, илгариги районлар ўрнида ишлаб чиқариш бошқармаларининг тузилиши, район партия комитетлари ўрнига бошқарма партия комитетларининг ташкил этилиши қишлоқ хўжалигини юксалтиришда ижобий роль ўйнамоқда. Чунки, район партия комитетлари илгари саноатга ҳам, қурилишга ҳам, қишлоқ хўжалигига ҳам раҳбарлик қиларди. Аммо бу раҳбарлик кўнгилдагидай бўлмасди. Масалан, қишлоқ район партия комитетларида саноатни дурустроқ биладиган кадрлар деярли бўлмаганидан корхоналарнинг ишидаги ютуқ ва камчиликлардан район партия комитети кўпинча бехабар қоларди.

Мана энди аҳвол бутунлай бошқача. Ишлаб чиқариш бошқармалари қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида самарали ишламоқдалар. Буни бизнинг бошқармамиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Хўжаликларимизда пахтачилик асосий ўрин тутади. Пахтакорларимизнинг ҳиммати чакки эмас. Улар она-Ватанни 73 минг тонна «оқ олтин» билан хурсанд қилиш йўлида ҳормай-толмай ишламоқдалар. Бундан ташқари, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ҳам кескин юксалтириш тадбирлари кўрилаётир.

Биз бу йил қолоқ хўжаликларни илғорлар даражасига етказиш соҳасида бир қанча тадбирларни ишлаб чиқдик. Ҳозир улар бирин-кетин амалга оширилмоқда. Эрта баҳордан ишни ер структурасини яхшилашдан бошладик. Бошқарма мутахассислари колхозларнинг раҳбарлари, агрономлари, бригада бошлиқлари билан ўзаро маслаҳатлашиб қайси далага қандай экин экиш, ўша пайкалда қайси схеманинг фойдали эканлиги тўғрисида фикр алмашдилар.

Ҳозир бошқарма мутахассисларининг ўрни далада бўлаяпти. У инженерми, агрономми, зоотехникми — барибир колхоздан, бригададан, фермадан топасиз. Улар ўзлари бўлган жойларда юз бераётган камчиликларни тезроқ тузатишга кўмаклашадилар, илғорлар тажрибасини оммалаштирадилар.

Бошқармамиз мутахассислари, шунингдек, меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлаш соҳасида ҳам анчагина иш қилдилар. Хўжаликларда идора ходимларини қисқартириш ҳисобига юздан ортиқ киши бевосита ишлаб чиқаришга ўтказилди. Бу қисқартиришлар натижасида бошқарма хўжаликларида бир неча минг сўм маблағни тежаш имкони туғилди.

Олдимиздаги вазифалар масъулиятли ва шарафли. Биз улуғ Ленин кўрсатган йўлдан, жонажон партиямиз раҳбарлигида олға бориб, мажбуриятларимизнинг сўзсиз бажарилишига эришамиз.

Чаманзор қўйнида

Бекобод шарқидаги баланд тоғ этакларида қад кўтарган тўғон Сирдарё йўлини тўсиб турипти. Бир неча километрларга чўзилиб, кенг қулоч ёйган азим дарё халқимиз қўли билан бунёдга келган каналлардан сокин мавж уриб оқмоқда. Ана шундай каналлардан бири Ленин номли колхоз далаларидан ўтади.

Бир томони лолазор тоғ этакларига бориб туташган, бир томони зангори уфққа бош қўйган далаларда баҳор ишлари зўр пўртанага ўхшайди. Ҳар бир далада, ҳар бир хартада, ҳар бир боғда элимизнинг жўшқин қалбини сезасиз. Миришкор боғбонлар боғлар жамолига оро бермоқдалар, тажрибакор пахтакорлар ва моҳир механизаторлар далаларда яшил квадратларни пайдо этмоқдалар.

Тоғ этакларидан водига қараган киши яхлит чаманзорга кўзи тушади. Бир-бирига туташиб кетган боғлар, экинзорлар меҳнаткаш, бахтиёр элимизнинг қадимий орзуси ушалганлигидан — ўжар, осов Сирдарё тўсилиб, Мирзачўл ерлари обод бўлганлигидан далолат бериб турипти.

Ҳа, эл орзуси рўёбга чиққанлиги элимизнинг катта бахти. Элимизда Сирдарёни тўсиб, чўлга сув чиқариш ҳақида кўп ривоятлар тўқилган, қалам аҳллари ажойиб асарлар ёзиб қолдирган. Фарҳод ва Ширин эртаги ҳам худди шу ерда бунёдга келган. Лекин асов дарё чўлга қиё боқмай, ўзининг эски, қадимий йўлидан оқиб ўтиб кетаберган. Эл орзуси эса бир мавҳум саробга ўхшаб қолган.

Октябрь қуёши элимизга баҳор олиб келди. Зулмат гўшалар Улуғ Ленин қўли билан ёқилган машъалдан чароғон бўлди. Элимиз Мирзачўл ерлари обод бўлишини неча асрлардан буён орзу қилиб келарди. Владимир Ильич элимиз орзусининг рўёбга чиқиши учун оталарча ғамхўрлик қилди. Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳақидаги буюк Декретга қўл қўйди.

Доҳи бошлаб берган иш ўзининг олтин ҳосилларини бунёдга келтира бошлади. Ленин номли колхоз ерлари ҳам доҳи декрети туфайли ўзлаштирилиб, «оқ олтин» маконига айлантирилган ерлардир. Ҳозир Мирзачўл ерлари мамлакатимизнинг улкан пахтакор воҳасига айланиб қолди. Бу ерда янги ерларни ўзлаштириш яна давом эттирилмоқда. Ҳали яна қанчадан-қанча янги чаманзорлар бунёдга келади.

Ленин номли колхоз Бекобод районининг кўптармоқли, юқори ҳосилли хўжаликларидан ҳисобланади. Колхоз 2 минг гектардан ортиқ пахта майдонига эга. Далаларда маккажўхори, беда, полиз экинлари етиштирилади. Бу катта хўжаликнинг қишлоқ атрофида мевазор боғлари, яйловда чорва моллари бор.

Колхоз қишлоғида янги типда, планли қурилган жамоат бинолари, колхозчилар уйлари сафма-саф бўлиб кўзга ташланади. Клуб, кутубхона, ошхона, идора, мактаб, касалхона, устахона, магазин ва бошқа шунга ўхшаш маданий-маиший жойлар қишлоқ меҳнаткашлари хизматида.

Қишлоқ кўчаларидан, мевазор боғлардан, бепоён далалардан ўтиб борар экансиз, беихтиёр улуғ Ленинни, унинг Мирзачўл ҳақида кўрсатган буюк ғамхўрлигини эслайсиз. Бу ердаги ҳамма гўзалликлар доҳи изми билан бўлганлигини сезиб турасиз.

Мана, баҳаво дала шийпонида бир гуруҳ пахтакорлар тушки дам олиш пайтида суҳбатлашиб ўтириптилар. Колхоз раиси Абдували Қодиров, агроном Абдуқодир Қозоқбоев ва механизация бўйича раис ўринбосари Ҳайдарали Ҳамроқулов ҳам шу ерда.

Раис суҳбатни механизацияга буриб, ҳозирги вақтда колхозда 150 га яқин механизатор ишлаётганлигини айтди. Механизация колхозда қудратли куч. Улуғ Ленин трактор ишлаб чиқаришни кўпайтириш зарурлигини уқтириб келарди. Доҳининг кўрсатмаси амалга ошганлигини шу биргина колхоз мисолида ҳам кўриш мумкин. Хўжалик далаларида 41 та универсал, 50 га яқин ҳайдов тракторн, 100 га яқин сеялка ва культиваторлар ишлатилмоқда. Бошқа экинларни етиштиришда ҳам механизация кучидан кенг фойдаланиляпти.

Колхозда пахта етиштиришни тўла механизациялаштирган тюпкочи звенолар бор. Бултур учта тюпкочи звено бор эди, бу йил эса бундай звенолар 17 тага етказилди. 4—5 кишидан иборат бўлган звеноларнинг ҳар бири 40—50 гектардан майдонда пахта етиштирмоқда. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Юлдуз Алиева, Адолат Рўзиматова ва Ҳошим Раззоқов бултур тюпкочи звено тузиб, пахтадан юқори ҳосил кўтарган эдилар. Улар бу йил ҳам катта хирмон кўтариш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

Колхозда бир ярим мингга яқин киши меҳнат қиляпти. Бу катта коллектив ўз қишлоғининг янада обод бўлиши, ерларининг серҳосил бўлиши, тўқ ва бадавлат ҳаёт кечириб, она элга кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, шу жумладан мўл-кўл пахта ҳосили етказиб бериш учун астойдил курашмоқда. Улуғ доҳи номидаги колхоз аъзолари улуғ айём кунида бахтли ҳаёт учун Ленин тузган Коммунистик партияга минг раҳмат демоқдалар.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

ГУЛИСТОН ЯРАТИШ НАШИДАСИ

МИРЗАЧЎЛДАН РЕПОРТАЖ

□ □

Қўриқ ерда тузилган совхоз шаҳарчасининг янги боғидаги баланд постаментга Ильичнинг бюсти ўрнатилган. Бу ердаги уйлар ҳам, ниҳоллар ҳам, дастлабки пахтазорлар ҳам, боғлар ва иҳота дарахтлари ҳам — ҳаммаси янги. Лекин ана шу жойларга назар ташлар экансиз, бу ер яқиндагина офтобда жизғиртоб бўлиб ётган тақир чўл эди, дейишга сира тилингиз бормайди.

Кўклам... Шаҳарчанинг уй-жой кварталларига зич туташиб келган далалардан саҳар чоғи моторларнинг ғуриллаган овози эшитилади. Ерга чигит ташланмоқда. Кенг асфальт кўчалардан машиналар ғир-ғир ўтиб туради, кўтарма кранлар неча-неча тонналн юкларни баландга олиб чиқади. Н. С. Хрушчевнинг ифодали таъбири билан айтганда, Мирзачўлдаги бошқа совхозлар қатори мана шу хўжалик ҳам ҳозирдаёқ меҳнат ва турмушни коммунистик асосда ташкил этишнинг тимсоли бўлиб бормоқда.

Мирзачўлнинг қўриқ ерларини забт этаётган кишилардан мамлакат йил сайин тобора кўплаб пахта олиб турибди. Шу кунларда ҳамма пайкалларда авжи қизғин меҳнат палласи. Май олди мусобақасига қўшилган деҳқонлар муваффақият билан чигит экиб, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратишмоқда.

Бронзадан ясалган Ильич қуёшнинг илиқ шуъласида ҳаёлга чўмганга ўхшайди. У, чўлга назар ташлар экан, гўё мана шу ўлканинг ўтмишини эслаб, ҳозирги кунини ва истиқболини ҳам кўриб тургандек.

...Москва. 1918 йилнинг оғир дамлари. Ҳаммаёқда очлик, вайронгарчилик. Ана шу машаққатли йилнинг кунларидан бирида — 17 майда улуғ Ленин «Туркистонда суғориш ишларига 50 миллион сўм пул ажратиш ва суғориш ишларини ташкил қилиш тўғрисида Декрет»ни имзолайди. Тарихий ҳужжатнинг биринчи сатрларида шундай дейилган эди: «Россия тўқимачилик саноатининг пахта билан таъминланишини ошириш юзасидан тузилган иш плани тасдиқлансин, бу план қуйидаги тадбирларни ўз ичига олади: а) Самарқанд областининг Хўжанд уездидаги Мирзачўлда 500 минг десятина ерни суғориш...»

Бу — декретнинг биринчи сатрларидир. Лекин қудратли давлатимиз ҳар қандай ишларни қилишга қодир бўлиб қолган ҳатто ҳозирги кунларда ҳам, тарихий декретни ўқир экансан, Владимир Ильич қўйган вазифаларнинг улуғворлигига қойил қоласан, киши. 1918 йил 17 майдаги Декрет Ўрта Осиё ва Қозоғистоннинг жуда катта майдонларида авж олдириб юборилиши лозим бўлган суғориш ишларининг кенг программаси бўлди. Бу декрет янги давр абадий барҳаётлигининг нишонаси бўлиб қолди. Мамлакатда вайронгарчилик ҳукм сураётган бир пайтда, Лениннинг вакиллари — олимлар, ирригаторлар, врачлар, агрономлар тушган эшелонлар Мирзачўлга йўл олди.

...Қуёш баландроқ кўтарилиб келаяпти. Ильич чўлга назар ташлаб турибди. Биз ҳам Мирзачўлнинг улкан тарихидаги эпизодлардан бирини эслаймиз.

...Мирзачўл. 1956 йилнинг 28 октябри. Шу куни Мирзачўлдаги Пионерлар уйи ўзи учун унчалик одатий бўлмаган меҳмонларни бағрига олди. Кенг залга сира ҳам пионер ёшида бўлмаган одамлар тўпланишди. Уларнинг кўпи аллақачонлар 60-70 ёшдан ўтиб кетган кишилар эди. Лекин шундай бўлса ҳам пионерлар — Мирзачўлни ўзлаштириш пионерлари эди.

Зал байрамлардагидек безатилган. Саҳнанинг ёнгинасида катта стол турибди. Стол устига ғарқ пишиб етилган олма, нок, анор, турли нав узумлар қўйилган.

Мирзачўл мевалари! Бу, шунчаки тановвул қилинадиган мева билан сабзавот, газлама ва ип тайёрланадиган оппоқ пахта эмас. Бу — улуғ Лениннинг иродасини бажариб, 200 минг гектардан кўпроқ ҳосилдор ерни чўл бағридан тортиб олган мамлакатимиздаги барча миллат кишилари дўстлиги ва бирлигининг ёрқин рамзидир.

...Чўлга ҳужум давом эттирилмоқда. Бу ҳужум ҳанузгача мисли кўрилмаган миқёсларда олиб борилмоқда. КПСС ленинчи Марказий Комитети, сўнгги йилларда Мирзачўлга икки марта келиб-кетган Никита Сергеевич Хрушчев қўриқ ерларни ўзлаштириш қандай бораётганлигини муттасил кузатиб турибдилар.

Агар Мирзачўлга фикран нигоҳ ташласак, у Тожикистоннинг тоғ этакларидан тортиб, Қозоғистон чўлларига қадар, бошдан-оёқ жуда кенг қурилиш майдончасини эслатади. Қўриқ ерларни ўзлаштириш учун мустаҳкам индустриал негиз яратилган. Ер устига ва ер остига қуриладиган каналлар — нов шаклидаги ва босим билан ишлайдиган ариқлар заводларда тайёрлаб чиқарилмоқда. Йиғма уйлар учун деталлар уй-қуриш комбинатларида ясаб берилмоқда. Далаларда минглаб экскаваторлар, бульдозерлар, скреперлар, тракторлар кечаю кундуз ишлаб турибди.

Уч йил муқаддам ташкил қилинган пахтачилик гиганти — 6-совхоз чўлга бошланган янги ҳужумнинг таянчи бўлиб қолди. Бу совхозда юзлаб ажойиб ватанпарварлар меҳнат қилишяпти. Механизаторлардан Инобат Охунова, Ҳаким Қурбонов, Мўмина Кароматова, Эшпўлат Жумаев ва бошқа кўпгина кишилар шулар жумласидандир. Мирзачўлни ўзлаштиришда бутун мамлакат қатнашаяпти. Урал ва Подмосковьенинг, Украина ва Белоруссиянинг индустриал марказлари бу ерга хилма-хил техника етказиб бераяпти. Институтлар, мактаблар, техникумларни тамомлаб чиққан кишилар, Совет Армияси хизматидан бўшаган жангчилар бепоён Ватанимизнинг ҳамма томонларидан чўлга келишаяпти.

Владимир Ильич Ленин Совет ҳокимияти ўрнатилган кунлардаёқ бундай деган эди: «Ҳар қандай қилиб бўлса ҳам деҳқончилик билан чорвачиликни кўтариш учун суғориш ишлари айниқса муҳимдир... Суғориш ишлари ҳамма нарсадан кўра кераклироқ бўлиб, ўлка қиёфасини ҳамма нарсадан кўра кўпроқ даражада қайта яратади, уни тиклайди, ўтмишга барҳам беради, социализмга ўтишни мустаҳкамлайди».

Партиямиз ва халқимиз Лениннинг ана шу гениал режаларини оғишмай амалга ошириб келмоқдалар. Ўрта Осиёнинг азим, серсув дарёлари — Сирдарё билан Амударё илгари ҳеч кимга фойда етказмай, ўз сувини кўҳна Оролга қуйган бўлса, эндиликда халққа хизмат қилмоқда. Бу дарёларнинг суви Мирзачўлга, Қорақум чўлига келмоқда. Қарши чўлининг энг ҳосилдор ерларига, Зарафшон ва Фарғона водиларининг ҳали ўзлаштирилмаган ерларига сув чиқариш соҳасидаги катта-катта ишлар навбат кутиб турибди.

Ильич эстафетаси партиянинг ишончли қўлидадир. Халқ Мирзачўлни маъмурчилик ўлкаси деб атамоқда, чунки у, Мирзачўлнинг гўзал истиқболини яққол кўриб турибди. «...Орадан бир неча йил ўтар-ўтмас, — деди Никита Сергеевич Хрушчев пахтакорлар билан учрашган вақтида, — ниҳоллар кучга тўлади, боғлар яшнаб кетади ва Мирзачўл камалак рангида товлана бошлайди. Бу, коммунистик турмуш, коммунистик қурилиш нашидасидир».

Ленин васиятлари асосида жонажон ўлка қиёфасини ўзгартираётган совет кишилари ана шу бахтли истиқболни яқинлаштирмоқдалар.

И. МУҚИМОВ,
Ф. БРЕУС.
(«Правда»нинг 20 апрель сонидан)

„ҲАММА ИНСОНДАН ТИРИКРОҚ ИНСОН“

Пойтахтимиздаги Алишер Навоий номли халқ кутубхонаси ҳамиша кишилар билан гавжум бўлади. Бу ерда олий ўқув юртларининг ўқитувчилари ва студентлари, олимлар, турли мутахассисларни учратиш мумкин.

Кутубхонанинг катта зали одамлар билан тўла. Бировлар каталоглардан ўзи учун зарур китобларни ахтаради. Яна бировлар заказ қилган китобларини кутмоқда. Баъзилар ўқиш зали томон ошиқади. Хуллас, ҳамма ўқиш иштиёқида.

Залнинг тўрига В. И. Лениннинг катта портрети қўйилган. Унинг ёнига В. Маяковскийнинг:

Ленин
ҳамма инсондан
тирикроқ
инсон.
Биздаги билимдир —
қурол
ва қувват

деган чуқур маъноли сўзлари катта ҳарфлар билан ёзиб қўйилган.

Кутубхонада Коммунистик партиянинг асосчиси В. И. Ленинга бағишлаб ташкил қилинган катта виставка бу ерга келаётган кишиларда зўр қизиқиш туғдирмоқда. Виставкада «Ленин — меҳнаткашларнинг буюк доҳиси», «В. И. Ленин — Коммунистик партия асосчиси», «Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари олға!» «Ленинизм — бутун дунё меҳнаткашларининг тинчлик, демократия ва социализм учун кураш байроғи», «Ленин маданият ва санъат тўғрисида» деб номланган бўлимлар бор.

Ҳар бир бўлимда намойиш қилинаётган китоб ва брошюралар, турли ҳужжатлар, фото суратлар ва бошқа хил материаллар улуғ доҳимизнинг партия ва халқ манфаатлари йўлида қилган бебаҳо хизматлари тўғрисида ҳикоя қилади.

Виставка бўлимларида Ленинга бағишлаб республикамиз олимлари томонидан яратилган кўпгина илмий асарларни ҳам кўриш мумкин. Ленинча миллий сиёсат, доҳийнинг Совет Шарқи меҳнаткашларига кўрсатган буюк ғамхўрлигини акс эттирувчи кўргазмали материаллар ҳам диққатга сазовор.

Ленин ҳақидаги хотиралар томошабинларда яхши таассурот қолдиряпти. Мана улардан бири: М. М. Эссеннинг «Ленин билан учрашувлар» китоби. Асарни варақлар эканмиз, унинг автори — профессионал революционер Ульяновлар оиласини яқиндан билганлигига қаноат ҳосил қиламиз. Эссен Ленин ҳақида жуда муҳим маълумотларни баён қилган.

Н. П. Горбуновнинг «Владимир Ильич қандай ишларди», Н. Семашконинг «Унутилмас сиймо» асарларида ҳам партия доҳисининг ҳаёти, ишлари, ҳис-туйғулари тўғрисида ҳикоя қилинади.

Навоий номли халқ кутубхонасида ташкил қилинган мазкур виставкадан Ленин ҳақида жуда кўп нарсаларни, янги маълумотларни билиб олиш мумкин.

Суратда: виставка зали.

В. Салов фотоси.

РАҲБАР КАДРЛАРНИ ЧИНИҚТИРАЙЛИК

(Боши биринчи бетда).

Тошкент меҳнаткашлари республикамизнинг ҳамма меҳнаткашлари қатори социалистик интернационализм ва халқлар дўстлиги позициясида маҳкам турибдилар. Бизда национализм учун ҳеч қандай социал манба йўқ. Лекин афсуски, айрим ҳолларда биз миллий чекланганлик, маҳаллийчилик ҳолларига дуч келиб қоламиз. Гарчи бундай ҳоллар жуда кам учраса ҳам биз улардан кўз юмолмаймиз, уларга қарши шафқатсиз кураш олиб боришимиз керак.

Маҳаллий кадрларни ўстириш ва тарбиялаш партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Партия, совет ва хўжалик кадрларини ғоявий жиҳатдан тарбиялаш СССРнинг асосий иқтисодий вазифасини ҳал қилиш билан чамбарчас боғланган. Шунинг учун ҳар бир раҳбарнинг сиёсий етуклиги аввало партия ва ҳукумат қарорларини ҳаётга муваффақиятли татбиқ қилиши билан белгиланади.

Шаҳар саноати гарчи планни дуруст бажараётган бўлса ҳам, ишни янада яхшироқ ташкил қилиши мумкин эди. Афсуски, кўпгина корхоналар планларни бажармаётир. 1962 йили 23 корхона ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича планни уддалай олмади.

Шаҳар партия комитети ва район партия комитетларининг вазифаси ҳар бир раҳбар ходимда топширилган ишга нисбатан чуқур жавобгарликни ҳис қилиш, партия ва давлат интизомига қатъий риоя қилиш, партия ва ҳукумат кўрсатмаларини сўзсиз бажариш руҳида тарбиялашдан иборатдир.

Биз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларида ягона техника сиёсатини амалга ошириш, ишлаб чиқаришга илғорлар тажрибаси фан ва техника ютуқларини жорий қилабориш, планлаштиришни такомиллаштириш, хўжаликни бошқариш усулларини яхшилаш, саноатдаги ва қурилишдаги ички резервларни қидириб топиб, уларни меҳнат унумдорлигини оширишга хизмат қилдириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, унинг таннархини арзонлаштириш соҳасида белгиланган вазифаларнинг бажарилиши устидан кундалик контроль ўрнатилишини таъминлашимиз лозим.

Докладда раҳбар ходимларнинг меҳнаткашлар билан доимо алоқада бўлиб туриши масаласига катта ўрин берилди.

Никита Сергеевич Хрушчев ҳозирги пайтда халқ оммаси билан ғоят яқиндан алоқада бўлишнинг ленинча намуналарини амалда кўрсатмоқда. Унинг бутун мураккаб кўп қиррали партиявий-давлат фаолияти халқ оммаси билан бевосита ва шахсан узвий алоқада бўлиб туришнинг тимсолидир.

Раҳбар партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол ходимлари омма билан доимо мустаҳкам алоқада бўлиб туришлари, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини сезгирлик билан билиб олишлари, шунингдек улар коллективнинг сиёсий-ахлоқий ҳолатига ишлаб чиқариш билан баравар жавоб беришлари лозим.

Ўртоқ Муртазоев ишчи ва хизматчиларга сиёсий ва хўжалик вазифаларини тушунтириш, улар билан доимо жонли алоқада бўлиб туришни ўзларининг бурчлари деб билмайдиган раҳбарларни танқид қилади. Ўзларининг вазифаларини фақатгина кўрсатмалар бериш, буйруқлар чиқаришдангина иборат деб биладиган, оммани тарбиялаш, улар ўртасида тарғибот ишларини олиб бориш — бу жамоат ташкилотларининг иши деб биладиган хўжалик раҳбарлари катта хато қиладилар.

Шаҳар партия комитети, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитетининг кенг меҳнаткашлар оммасини ғоявий жиҳатдан тарбиялашда ҳар бир раҳбарнинг шахсан иштирок этиши шарт эканлиги тўғрисидаги талабининг оғишмай амалга оширилишини таъминлашлари керак.

Бутун партия иши — кенг маънода айтганда бу одамлар билан ишлаш демакдир. Демак у, кабинетда ўтириб олиб қоғозбозлик қилиш, бетарафлик позициясида туриш, инсонга ҳурматсизлик билан муносабатда бўлиш каби ҳоллар билан сира келишолмайди. Раҳбар ходим ҳар бир иш билан чуқур танишиши, одамларнинг истак ва орзуларига сезгирлик билан қулоқ солиши, уларнинг кайфиятларини ҳисобга олиб муносабатда бўлиши керак.

Партия ташкилотларининг иши, раҳбар ходимларимизнинг оммани коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги ишлари доимо меҳнаткашларнинг турмуш шароитларини яхшилаш, хотин-қизлар, оналарга меҳрибон бўлиш, уларнинг кундалик талаб ва эҳтиёжларига сезгирлик билан қулоқ солиб бориш сингари ишлар билан қўшиб олиб борилиши лозим.

Омма билан сиёсий иш олиб боришда саноат корхоналаридаги раҳбар ходимларнинг кўп сонли қуйи звенолари, прораблар, қурилиш ташкилотларининг бригадирлари катта кучдир. Улар ишлаб чиқаришнинг бевосита ташкилотчилари ҳисобланадилар.

Докладчи раҳбар кадрларни юксак принципиаллик, ахлоқий поклик, софдиллик ва ростгўйлик руҳида тарбиялаш масаласига алоҳида тўхталиб ўтди ва кўзбўямачилик, порахўрлик, жамоат мулкини талон-тарож қилиш, хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш масалаларига аёвсиз ўт очиш кераклигини уқтирди.

Одатда жамиятимизга ёт бўлган хатти-ҳаракатлар коммунистлар, комсомоллар жамоатчиликнинг кўз ўнгида рўй беради. Бироқ ҳамма вақт ҳам бундай ҳолларга ўша ернинг ўзида барҳам берилмайди. Бундай хатти-ҳаракатлар коллектив ва жамоатчилик томонидан қатъий қораланмайди. Кўп ҳолларда партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари унга бефарқ қарайдилар.

Раҳбар ходимнинг фаолиятидаги камчиликка нисбатан келишувчи бўлиш, уларга етарли талабчанлик қилмаслик, ўша ходимнинг салбий хислатларининг кўпайишига олиб келади, кадрлар сафдан чиқади, бу ўз навбатида ишимизга катта зиён келтиради.

Шунга эришиш керакки, ҳар бир партия ташкилоти, қайси бир раҳбар ёки оддий ходим бўлмасин, унинг фаолиятида камчиликлар аниқлангудек бўлса, бу камчиликларни ўз вақтида принципиаллик билан танқид қилиб, уни тузатишга ёрдам бериш керак. Ана шунда кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялашнинг ленинча принципининг бузилишига йўл қўйилмайди.

Раҳбар ходимнинг принципиаллиги, унинг ўз адресига қилинган танқидни қандай қабул қилиши ва ундан қандай хулосалар чиқариб олиши билан белгиланади. Агар раҳбар оммадан ажралиб қолса, танқид ва мулоҳазаларга қўл силтаб қўяқолса, меҳнаткашларнинг сигналларига бюрократларча муносабатда бўлса, ҳеч шубҳасиз у ўз ишида жиддий камчиликларга ва хатоларга йўл қўяди. Бундай раҳбар сиёсий раҳбар деган номни оқлай олмайди.

Шуни айтиш керакки, шаҳарнинг кўпгина партия, совет, хўжалик ташкилотларида танқид ва ўз-ўзини танқид анча бўш. Одамнинг номақбул хатти-ҳаракатини қаттиқ қоралаш ўрнига, ўзига топширилган участкани эплайолмаган бўлишига қарамасдан уни секингина бошқа раҳбарлик ишига ўтказиб қўяқоладилар.

Шаҳар партия комитети, район партия комитетлари ўзининг номуносиб хулқ-атворлари билан партия ишончини оқламаётган, давлат манфаатларини назар-писанд қилмаётган, давлат ва партия интизомини бузаётган, ҳаётдан орқада қолган, оммадан узоқлашиб кетган ва ўзига топширилган вазифани эплайолмаётган ходимларни алмаштириш йўлидан қатъий бормоқда.

Шу билан бирга баъзи бир раҳбар ходимлар ўртасида ўтмишнинг сарқити — хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлиш, диний маросимларга мойиллик кўрсатиш ҳолларига ҳам кескин барҳам бериш керак. Шаҳарда илмий атеистик пропаганда ҳали қониқарсиз. Бу иш плансиз олиб борилаяпти. Диний сарқитларга қарши курашни муттасил кучайтириш, диндорлар ўртасида тарбиявий ишларни кучайтириш учун зарур чораларни кўриш, бу соҳада партия ташкилотлари ва шаҳар жамоатчилигининг ролини ошириш керак.

Сўнгра докладчи партия ташкилотлари ҳар бир раҳбар ходимнинг ўз маҳоратини ҳар тарафлама ўстириб ривожлантириб боришлари учун ғамхўрлик қилишлари тўғрисида гапиради. Улар раҳбар ходимлар ўз вақтларини қандай ўтказаётганликлари, ўзларининг маданий савияларини қандай ошириб бораётганликлари, болалар тарбияси билан қандай қизиқаётганликлари тўғрисида доимо ўйласинлар.

Шу муносабат билан ўртоқ Муртазоев ҳар хил турдаги кенгаш ва мажлислар сонини кескин камайтириш зарурлиги масаласини қўяди. Кўпгина корхоналарда, корхоналардагина эмас, ҳатто бошқа ташкилотларда ҳам кенгашлар раҳбарликнинг бирдан-бир методига айланиб қолмоқда.

Раҳбарлар ўртасида тарбиявий ишларни олиб борар эканмиз биз такаббурлик, ўзини юқори қўйиш, манманлик, оддий ходимларнинг фикри билан ҳисоблашмаслик меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондиришга бюрократларча муносабатда бўлиш ҳолларига қарши аёвсиз кураш очайлик.

Ҳар бир раҳбар ходимнинг ғоявий етуклигига унинг ишлаб чиқаришни бошқаришга меҳнаткашларни қанчалик жалб этабилганлиги, маъмуриятни ишлаб чиқариш комитетлари билан жамоат комиссиялари ва кенгашлари, партия-давлат контроли группалари билан ҳамкорликда иш олиб боришларини ташкил қилабилишига қараб баҳо беради.

Ўтган йили меҳнаткашлар оммаси ўртасида идеология ишларини яхшилаш, кадрларни танлаш, уларни жой-жойига қўйишга қаратилган бир қатор қарорлар қабул қилинди. Бироқ шаҳар партия комитетининг бюроси ва секретарлари бу қарорларнинг бажарилиши учун астойдил курашмадилар, суст контроллик қилдилар.

Шаҳар партия комитети раҳбар кадрлар ўртасида тарбиявий ишларни олиб боришда бошланғич партия ташкилотлари кучига кам суянмоқда. Кўпгина бошланғич партия ташкилотлари раҳбар ходимларга жиддий таъсир кўрсатмаётирлар. Бундан фойдаланган раҳбарлар ўз устларида ишламай қўядилар, тарбиявий ишларда четда қоладилар. Ўзларини ҳаддан ташқари юқори тутадилар. Одамлар билан муносабатда қўполликка йўл қўядилар. Партия йиғилишлари, бюро ва комитетларда тарбиявий ишлар масаласи ҳали ҳам камдан-кам муҳокамага қўйилмоқда.

Шаҳар партия комитети ва район партия комитетларининг вазифаси идеология ишлари, кадрларни ғоявий ва сиёсий тарбиялаш масалаларини пленумларда, партия комитетларининг бюроларида, партия активлари йиғилишларида доимо муҳокама қилиб борилишини таъминлашдан иборатдир. Хўжалик раҳбарларининг улар бошчилик қилаётган корхонада ғоявий-тарбия соҳасида олиб борилаётган ишларнинг натижалари тўғрисидаги ва уларнинг меҳнаткашлар оммаси ўртасида тарбиявий ишларда қатнашаётганликлари ҳақидаги ҳисоботларини эшитиб боришни йўлга қўйиш керак.

Ғоявий-тарбиявий ишлар ҳар бир партия ташкилоти ва ҳар бир коллективнинг иш мазмунини ташкил қилсин, меҳнаткашларнинг онглилигини янада оширсин, уларни коммунистик қурилишда янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритишда даъват этсин.

Ҳар бир коммунист, ҳар бир раҳбар ходим ўзининг жамоат олдидаги бурчини яққол ҳис қилсин қандай улуғ ишни бажаришга хизмат қилаётганлигини тушуниб меҳнат қилсин.

Докладчи шаҳар меҳнаткашлари олдида етги йилликнинг бешинчи йилида қилинадиган вазифалар ҳақида гапиради ва барча пропагандистик, партиявий-сиёсий, партиявий ташкилий ишларни, ана шу шарафли вазифаларни бажаришга бўйсундирилиши лозимлигини уқдириб ўтади.

* * *

Ўртоқ Муртазоев доклади юзасидан бошланган музокараларда Ленин район партия комитетининг секретари ўртоқ **В. Окунский** биринчи бўлиб сўзга чиқди.

Район партия комитети кадрларни танлаш, уларни тарбиялаш ишларига кейинги вақтларда катта эътибор бермоқда. Кадрларимиз состави анча яхшиланди. Ўтган йил сентябрда район партия комитети корхона раҳбарларининг бир йиллик мактабини ташкил этган эди. Мактабда ўтказиладиган машғулотларда олимлар, мутахассислар, ишлаб чиқариш илғорлари лекция ўқимоқдалар. 1962-63 ўқув йилида партия маорифи шохобчаларидаги машғулотларга 27,5 минг киши жалб этилди. Шулардан 16 мингги партиясиз меҳнаткашлардир. Корхона раҳбарлари, партия ташкилоти секретарлари омма орасида бўлиб, уларнинг ишидан, ҳаётидан хабардор бўлиб турибдилар.

Бироқ районимиз бўйича еттита корхонанинг биринчи квартал планини бажараолмай қолганлиги ҳаммамизни ташвишга солмоқда. Ана шу қолоқ корхоналарда одамлар билан ғоявий-тарбиявий ишлаш жуда бўш. Қаердаки сиёсий-тарбиявий ишлар яхши ташкил этилмаган бўлса, ўша ерда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари паст, маҳсулот сифатсиз бўлади. Демак, биз кадрларнинг назарий ва иқтисодий билимларини оширишга жиддий эътибор беришимиз лозим. Бу соҳада қиладиган ишларимиз жуда кўп. Яқин кунларда корхона раҳбарлари иштирокида назарий конференциялар ўтказмоқчимиз.

Киров район партия комитетининг секретари ўртоқ **О. Акрамов** районда олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий ишлар, кадрларни тарбиялаш ва уларнинг малакаларини оширишда партия ташкилотларининг роли тўғрисида гапирди. Районда иқтисодий ва назарий конференциялар ўтказилиб турибди. Завод, фабрика, қурилиш ташкилотлари раҳбарлари ишчилар ўртасида лекция ўқийдиган, суҳбат ўтказадиган бўлиб қолдилар. 5-ғишт заводи ва «Узбексельмаш» заводида кадрларни ўқитишга яхши эътибор берилмоқда.

Афсуски, баъзи раҳбар ходимларда манманлик, бюрократизм, сансалорлик каби иллатлар учраб туради. Коммунистларни ва барча меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш, уларга маънавий озиқ бериш бизнинг бурчимиздир.

Бизда ҳали цех бошлиғи вазифасида ишлайдиган кадрларнинг кўпчилиги етарли маълумотга эга эмас. Вазифа — барча раҳбар кадрларни ўз устида ишлашга ўргатиш ва ўқитишдан иборат. Кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан чиниқтириш район партия комитетининг асосий иши бўлмоғи керак.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг секретари ўртоқ **Г. П. Владимиров** КПСС Программаси совет ёзувчилари олдига қўйган улуғвор вазифалар ҳақида гапирди. Адабиёт, санъат—тарбиянинг асосий воситаси бўлмоғи керак, дейди у. Партия-давлат раҳбарларининг адабиёт ва санъат ходимлари билан яқинда бўлиб ўтган учрашуви ёзувчилар ҳаётида катта воқеа бўлди. Ёзувчи ҳам пропагандистдир. У ўз асарида партиянинг ғояларини тинмай тарғиб қилиши лозим.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумидан кейин ижодий интеллигенция ўз ишига яна бир марта танқидий назар ташлаб, шу куннинг талабларига жавоб берадиган асарлар яратиш иштиёқида заводларга, колхозларга, қайноқ ҳаёт қучоғига жўнаб кетди. Адабиёт ва санъат арбоблари абстракционизмнинг ҳар қандай кўринишларига қарши кескин кураш байроғини юқори кўтардилар. Ўзбекистон ёзувчилари ва санъат арбоблари коммунистик жамият қуриш программасини амалга оширишга муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Пленум қатнашчилари «Ташсельмаш» заводи цех мастери ўртоқ **Д. Н. Небольсининнинг** нутқини эътибор билан тингладилар.

— Мени ўтган йили завод раҳбарлари қолоқ ҳисобланган автомат цехига мастер қилиб тайинладилар, — деди у. — Янги ишга киришган вақтларимда цехдаги йигитлар етти соат ишлагач, заводдан тез чиқиб кетишга ошиқардилар. Биророта ҳам ишчи завод клубига кириб, газета-журнал ўқимас эди. Цех ишчилари билан алоҳида-алоҳида суҳбат ўтказилганда уларнинг ўйлари, орзулари менга аён бўлди. Ҳар бирининг қалбига йўл топиш чораларини изладим. Ҳозир биз цехни анча эпақага келтириб қўйдик. Планлар ортиғи билан бажарилмоқда. Илгарилари цехда учта штатли контролёр ишларди. Ўша вақтда бир ярим процент брак чиқса, контролёрсиз ишлаганимизда брак 0,5 процентга тушди.

Ҳамма гап кишиларнинг қалбига йўл топа билиш, уларни қизиқтирган нарсаларни сезишда экан. Шу кунларда цехимиз коллективи коммунистик меҳнат цехи номини олиш учун курашмоқда. Етти йилликнинг бешинчи йили планини ноябрь байрамигача бажариш мажбуриятини олдик. Коллективимизда дўстлик, ўртоқлик, ўзаро ҳамкорлик қарор топган.

Тошкент тепловоз депоси мастери ўртоқ **А. А. Арутюнов** коллективнинг коммунистик меҳнат учун олиб бораётган курашида эришаётган ютуқлари ҳақида сўзлади. Бу ерда кадрларнинг иқтисодий ва сиёсий билимларини ошириш борасида бирмунча ишлар қилинмоқда. Депо коллективи биринчи квартал планини муддатидан илгари адо этди.

— Совет кишиларининг талаблари, истаклари, дидлари ўсиб бормоқда, — дейди «Узгоспроект» институти партия ташкилотининг секретари ўртоқ **А. М. Вашчилина**. — Шунинг учун ҳам лойиҳачи ва архитекторларимиз замон талабига мос бинолар яратиш устида иш олиб бормоқдалар. Юксак дид ва санъаткорона талант билан яратилган лойиҳаларгина коммунистик қурилишга асос бўла олади. Институтимиз ҳозир турар-жой биноларини битталаб лойиҳалашдан комплект равишда лойиҳалашга ўтди.

Бироқ конструкторларимиз орасида ғарб услубида лойиҳалар яратишга уриниб юрганлар ҳам учраб туради. Бундай лойиҳалар кенг жамоатчилик ўртасида муҳокама қилинганда қаттиқ танқидга учрамоқда.

Конструктор ва инженерларимизнинг назарий ҳамда сиёсий билимларини ошириш мақсадида жамоатчилик асосида ишлайдиган семинар ташкил қилганмиз. Семинарда 350 дан ортиқ киши иштирок этмоқда. Бизнинг вазифамиз арзон ва қулай турар-жой бинолари яратиб, шаҳарларимиз ҳуснини очишдан иборат.

Минбарга Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. Я. Буреш** чиқади. У райондаги раҳбар кадрларнинг иқтисодий билимларни қизиқиб ўрганаётганликларини гапиради. Ҳозир районимизда, — дейди у, — 25 374 киши иқтисодий билим асосларини ўрганмоқда. Пропагандистлик ишига мутахассислар жалб этилмоқда. Масалан, лак-бўёқ заводидаги олтита пропагандистдан бештаси мастер.

Бироқ, биз ишлаб чиқариш командирлари бўлмиш мастерларни ўқитиш ишини кўнгилдагидек ташкил этолмаяпмиз. Ишлаб чиқариш корхоналаридаги мастерларнинг 40 проценти фақат практиклардир. Район саноат комбинати мастерларидан биронтасининг махсус маълумоти йўқ. Айрим мастерлар ўз устларида ишламайдилар, бирор ерда ўқимайдилар. Устига-устак, жамоат ишларида ҳам қатнашишмайди. Вазифа — барча мастерлар ва бригадирларни ўқитиш, уларнинг малакасини оширишдан иборат.

1-тикувчилик фабрикасининг цех бошлиғи ўртоқ **А. Д. Паршукова** фабрикада 27 та сиёсий тўгарак ташкил этилганини, уларнинг 11 тасида конкрет экономика асослари ўрганилаётганини айтди. Олиб борилаётган тарбиявий ишлар яхши самара бермоқда. Корхонадаги ишлаб чиқариш участкалари коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун астойдил курашмоқда.

Нотиқ шаҳарда фабрика молларининг кенг ассортиментини намойиш қиладиган ва сотадиган фирма магазини ташкил этилиши мақсадга мувофиқ эканлигини айтиб ўтади. Сўнгра у, юқори партия ташкилотларининг ходимлари фабрикага жуда кам келадилар ва лекция-суҳбатларни кам ўтказадилар, деди.

Тошкент давлат университетининг ректори ўртоқ **О. Содиқов** ўқитувчилар коллективи ва студентлар орасида олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий ишларнинг аҳволи ҳақида гапиради. Тошкент Давлат университетида 16 та бошланғич партия ташкилоти ва юздан ортиқ комсомол ташкилоти бор. Интернационализм деган сўз университетда ўз ифодасини топган. Бу ерда 40 дан ортиқ миллат болалари таҳсил кўради. Студентларнинг эстетик дидларини ўстириш, уларни коммунизмнинг актив қурувчилари қилиб тарбиялашда ўқитувчилар коллективи астойдил жон куйдирмоқда.

Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. Муллаев** кишиларга жамоатчилик фикрининг яхши таъсир қилишини, одамларни тарбиялашда жамоатчиликнинг роли ниҳоятда катталигини қайд қилади. Деярлик ҳамма корхоналарда жамоатчи контролёрлар ишга тушган. Тўқимачилик комбинатининг 2-тўқувчилик фабрикасидаги контролёрлар ишидан ўрнак олса арзийди. Корхонада брак маҳсулотлар кескин камайган.

Аммо коммунистлар пешқадамликни қўлдан бой берган жойларда иш ёмон. Ана шундай корхоналар қаторига 2-тикувчилик фабрикасини киритиш мумкин. Фабрика ишлаб чиқараётган маҳсулот харидорларни қониқтирмаётир. Район партия комитети қолоқ корхоналарни илғорлар қаторига ўтказишда ҳали кўп ишлар қилиши керак.

Тошкент тўқимачилик комбинати 2-йигирув фабрикаси партия ташкилотининг секретари ўртоқ **М. П. Попова** фабрикада ойида икки марта ўтказиладиган «Мастерлар куни» ҳақида гапиради.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилинди.

Пленум ишларида КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюросининг раиси **В. Г. Ломоносов**, КПСС Марказий Комитети Ўрта Осиё Бюроси аъзоси, Ўрта Осиё Халқ Хўжалиги Кенгашининг раиси **С. И. Кадишев**, Тошкент саноат область партия комитетининг биринчи секретари **П. В. Каймаков** қатнашдилар.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида, областида ва яйловларда ҳаво вақти-вақти билан булутланиб туради, қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақалдироқ бўлиши мумкин. Эрталаб Тошкентда 11—13 областда ва яйловларда 10—15, кундузи Тошкентда 22—24, областда 21—26 даража иссиқ бўлади.

Тошкент об-ҳаво бюроси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ХАЛҚЛАР ЛЕНИНДАН МИННАТДОР

ТЕҲРОН. Совет Иттифоқи билан маданий алоқалар Эрон жамиятининг раиси генерал Жаҳонбоний шу жамиятнинг йиғилишида сўзга чиқиб, Эрон билан дўстона муносабатлар ўрнатишда В. И. Ленин катта роль ўйнаганлигини таъкидлаб ўтди.

45 йил муқаддам Ленин Россия чор ҳукуматини ағдариб ташлаб, янги давлат барпо қилди. Жаҳондаги давлатларнинг кўпчилиги Ленин тузган давлатнинг мустаҳкамлигига шубҳалачиб, уни танимасдан турган бир пайтда, деб сўзини давом эттирди Жаҳонбоний, Эрон Ленин ҳукуматини расмий равишда таниган ҳамда у билан дипломатик ва савдо муносабатларини ўрнатган биринчи давлат бўлди.

Дастлабки кезларданоқ, деб таъкидлади Жаҳонбоний, икки қўшнининг муносабатлари тенг ҳуқуқлилик ва мустақиллик принципига асосланди. Уларнинг ўртасида дўстлик ва яхши қўшничилик даври ҳукм сурди. Эрон шаҳаншоҳи ҳазрат олийлари буни ўз нутқларида бир неча марта кўрсатиб ўтди ва Лениннинг Эронга нисбатан кўрган дўстона тадбирларига юксак баҳо берди.

* * *

БУХАРЕСТ. В. И. Ленин туғилган куннинг йиллиги арафасида Руминиянинг корхоналари ва муассасаларида жаҳон пролетариати йўлбошчисининг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган суҳбатлар, семинарлар ва адабий кечалар ўтказилмоқда, В. И. Ленин асарларининг виставкалари ташкил қилинмоқда.

* * *

БУДАПЕШТ. Кошут номли нашриёт В. И. Ленин Асарлари тўла тўпламининг биринчи томини венгер тилида нашр этишга тайёрламоқда. 55 томдан иборат Асарлар тўпламига революция улуғ йўлбошчиси Асарларининг биринчи 38 томлик тўпламига кирмаган кўп мақолалари, нутқлари ва хатлари киритилади. Асарларнинг биринчи томи традицион ёзги китоб ҳафталиги бошланишига босилиб чиқади.

ҲАҚИҚАТ КУРАШЧИЛАРИГА ОЗОДЛИК!

Тошкент журналистларининг шаҳар йиғилиши

19 апрелда Тошкентда матбуот, радио ва телевидение ходимларининг шаҳар йиғилиши бўлди. «Ҳақиқат ва бахт-саодат йўлидаги курашчиларга озодлик!» деган шиор остида ўтган бу йиғилиш ўз прогрессив фаолиятлари учун таъқиб қилинаётган журналистлар билан бирдамлик Халқаро ҳафталигига бағишланган эди.

Йиғилишни Журналистлар союзи Тошкент шаҳар бўлими бюросининг раиси, «Қизил Ўзбекистон» газетаси редакторининг ўринбосари А. Исмоилов очди. Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси раисининг ўринбосари, Ўзбекистон телеграф агентлигининг директори Қ. Узоқов Бирдамлик ҳафталиги тўғрисида доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари кўпгина мамлакатларда ўз фаолиятларини ўз халқларининг манфаатлари учун, тинчлик ва демократия душманларига қарши курашга бағишлаган прогрессив журналистларнинг қувғин ва репрессияларга дучор қилинаётганлиги ҳақида ғазаб ва норозилик билан гапирдилар. Йиғилишда сўзга чиққан журналистлар Ч. Г. Абаев, А. Нурмуҳамедов, Ҳ. Иброҳимовлар турмаларга ташланган журналистларнинг озод этилишини, уларнинг эркин жамоат фаолияти ҳуқуқи қайтариб берилишини талаб қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари прогрессив жамоатчиликнинг реакция ўзбошимчалигига чек қўйиш ҳақидаги талабларини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар ҳамда ер юзида тинчлик ва бахт-саодат учун курашаётган бутун дунё журналистларига бирдамлик изҳор қилдилар. (ЎзТАГ).

ФУТБОЛ

ЧЕМПИОН БИЛАН ДУРАНГ

Ҳа, неча Тошкентнинг «Пахтакор» футбол командаси Москва спартанчилари билан ўйнаб, чемпиондан бир очко тортиб олди. Очиқ эътироф этиш керакки, ўйин олдидан ишқибозларнинг бундай натижага кўзи етмаган эди. Спартакчилар биринчи тўпни ургандан сўнг ҳам (Фалин) томошабинлар яна умидсизланиб ўтиришган эди.

Лекин «Пахтакор»гина бу голдан чўчимади. Майдон эгалари И. Тазетдинов бошчилигида жавоб ҳужумларини тайёрлай бошладилар. Кўп ўтмай «Спартак»нинг штраф майдонида Г. Красницкий пайдо бўлади. Дарвозабон Маслаченко унинг зарбини йиқилиб қайтаради. Бироқ вақтида етиб келган Б. Абдураимов урган тўпни у ушлаб қололмайди. Ҳисоб 1:1.

Танаффусдан кейин яна тарозининг палласи меҳмонлар томонига босди. Хавфли ҳужумчи Хусаинов иккинчи тўпни урди. Бироқ зум ўтмай яна стадионда овация бошланди: ҳисоб яна тенглашди. Моторин майдон ўртасидан ёриб бориб тўпни Красницкийга аниқ ошириб берди. Марказий ҳужумчимиз бу иккинчи голнинг автори бўлди.

Тўғри, неча чемпион бир мунча суст ўйнади. Лекин «Пахтакор»нинг аввалги хатолардан тегишли хулоса чиқара бошлаганлиги ҳам сезилди. Тошкентликлар «Спартак» билан тенпа-тенг беллашдилар. Шунинг учун ҳам ишқивозлар стадиондан мамнун қайтишар экан, «Пахтакор»чилар ўзига келибди, ўйнай олишар эканку», деган мулоҳазада эдилар.

«Пахтакор»чиларда ҳозир 5 ўйиндан 3 очко бор. Энди улар навбатдаги матчларни Ватанимиз пойтахтида ўтказадилар.

М. СОАТОВ.

Ботвинникми, Петросян?

ҲОЗИРЧА УМИД ПЕТРОСЯНДАН

Ким енгиб чиқади — Ботвинникми ёки Петросянми? Жаҳон биринчилиги учун ўтказилаётган шахмат матчи қизғин тус олиб келмоқда. Шахмат ишқибозлари ҳар бир ўйинни диққат-эътибор билан кузатиб боришаяпти. Рақибларнинг қайси бири кучлироқ бўлиб чиқади, мусобақанинг натижаси қандай бўлади? ТАСС-нинг спорт редакцияси Кюрасаодаги даъвогарлар турнирининг қатнашчилирига ва жаҳоннинг собиқ чемпионларига: «Сизнинг фикрингизча, ҳозир ютиб чиқиш учун кимнинг имкониятлари устунроқ— Ботвинникникими ёки Петросянникими?» деган савол билан мурожаат қилди. Улар қуйидагича жавоб беришди:

ПАУЛЬ КЕРЕС: Петросян Ботвинникдан бир очко олдинда кетаяпти. Унинг ғалаба қилиш имкониятлари ҳам шу очкочалик устунроқ, деб ҳисоблайман.

РОБЕРТ ФИШЕР: Менимча, шу чоққача, матчда ғоят қизиқарли партиялар бўлгани йўқ. Фикримча, матчни Петросян ютиб чиқади, чунки, у, ўз рақибига қараганда анча ёшроқдир.

ВАСИЛИЙ СМИСЛОВ: Жаҳон чемпионининг масъулиятли матч учрашувлари ўтказишда жуда бой тажрибаси бор. У, ўз рақиблари ўйинининг хусусиятларини бамисоли микроскоп орқали қарагандек, кўриб, шу анализдан жуда яхши фойдалана олади. Лекин Петросян билан ўтказилаётган матчда у, ҳозирча рақибининг ижодий «пўлат сандиғи»га калит топа олганича йўқ.

Юксак техникага эга эканлигини намойиш қилаётган ёш даъвогарнинг ҳозирги устунлиги унча баланд эмас. Лекин у, жаҳон чемпионини ҳужум ҳаракатлари қилишга мажбур этаяпти. Бундай вазият эса, мудофаада кучли бўлган Петросяннинг айни муддаосидаги ишдир. Мен кураш сўнгги уч партияда айниқса қизғин ва кескин тус олади, бу партиялар матчнинг тақдирини ҳал қилиши мумкин, деб ўйлайман.

МИХАИЛ ТАЛЬ: Ўзининг ижодий мазмунига ва воқеаларнинг ривожланишига қараганда, Ботвинник-Петросян матчини «тенгларнинг якка-ма-якка олишуви» деб атаса бўлади. Мана шунинг учун мен бу зўр мусобақада 24 партиянинг ҳаммаси ўйналади, деган фикрдаман. Рақибларнинг қайси бири ютиб чиқади? Ҳозирча бу саволга жавоб бериб бўлмайди, деб ўйлайман. Қаттиқ жангу-жадаллар ва комбинация довулларининг ишқибозлари ҳали анча вақтгача рақибларнинг позиция тузишдаги энг нозик ҳаракатларини кузатиш билан кифояланишга мажбур бўладилар. Менинг назаримда, ҳал қилувчи жанг сўнгги партияларда бўлади.

ВИКТОР КОРЧНОЙ: Матчнинг ҳар иккала қатнашчисига ҳам ихлосим зўр. Лекин холисанлилло гапирадиган бўлсак, менимча ҳозир Петросяннинг ютиб чиқиш имкониятлари устунроқдир. Даъвогар машаққатли олишувга руҳий жиҳатдан яхшироқ тараддуд кўриб келган. Масофанинг дастлабки ярмида ақалли битта партияни ортиқча ютиш унинг олдида вазифа бўлиб турган эди. У, шу вазифани бажарди. Петросян даҳшатли рақибига ўзининг иродаси ва тактикасини ҳозир муваффақият билан ўтказиб келяпти. Ботвинник эса, йўл-йўлакай ўзини ростлаб олишга мажбур бўлаяпти. Менимча, матчнинг тақдири Ботвинник ўзини қанчалик тез ростлаб олишига боғлиқдир. (ТАСС).

СПОРТ

Осмон довюраклари байрами

Бугун довюраклар ва жасурлар, кучлилар ва чидамлилар —парашютчилар байрами. Тошкент ипподромининг мовий осмонида мамлакатимиздагина эмас, балки жаҳонда энг кучли ҳисобланган парашютчилар маҳоратларини намойиш қиладилар. Самода парашютни очмай туриб эстафета ўтказиш, турли акробатик машқлар бажариш, мўлжалланган нуқтага тушаолиш учун чиндан ҳам шижоатли бўлиш ва айни вақтда нафис ҳаракат қилиш лозим.

Бугун тошкентлик парашют ишқибозлари биринчи марта АҚШда ўтказилган жаҳон чемпионатининг ғолиби ва СССР чемпиони Е Ткаченко, жаҳон рекордчилари, хизмат кўрсатган спорт мастерлари Г. Пясецкая, В. Селиверстова, жаҳон рекордчилари — А. Дунаев, Ю. Попов, Т. Войнова, Ф. Солдадзе ва бошқаларни кўраоладилар. Осмон довюраклари орасида тошкентлик парашютчи, жаҳон рекордчиси Абдулла Фасхиддинов ва СССР чемпиони Юрий Бесстрашнов-лар бор.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

21 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — **Физкультура билан шуғулланинг**, 12.20— **Советлар ҳокимияти учун** номли бадиий фильм, 13.45 — **Логарифмлар ҳақида** («Мактабга ердам» циклидан), 14.25 — **Ульяновлар оиласи** номли бадиий фильм (ўзбек тилида), 18.00 — **Билмасвой саргузаштлари** (болалар учун қўғирчоқ спектакли), 18.50 — **Телевизион янгиликлар**, 19.05 — **Уч революция ёдгорликлари** (ҳужжатли фильм), 19.25 — **Концерт** (совет қўшиқларидан), 20.05 — **Новости дня** киножурнали ва **Бахтиёр бўл, Ани** номли кинокомедия.

Ўзбек тилида: 21.30—**Телевизион янгиликлар**, 21.45 — **Концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Фрунзе телевидение студияси эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IV да кундуз **Олтин калит**, кечқурун **Флория Тоска**, 23/IV да **Мазепа.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IV да кечқурун **Олов**, 23/IV да **Имон.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 21/IV да кундуз **Кимга тўй, кимга аза**, кечқурун **Тошболта ошиқ**, 22/IV да **Ғазал фожиаси.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Янги аттракцион. **Анатолий Сокол** ўз ёрдамчиси — **электрон-механик киши «робот» билан.** Бугун 3 марта томоша кўрсатилади: кундуз соат 12. 3 ва кеч 7 яримда.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Ленин 1918 йилда — «ВАТАН» (эрталаб соат 9 яримда).

Ленин йўлланмаси билан — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

Ленин ҳақида ҳикоялар — «ИСКРА» (эрталаб соат 10 да).

Симладаги севги — «ВАТАН», НАВОИЙ номли «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Шамол эсsанг, бўрон унар — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Саҳнада (эрталаб соат 10. кундуз 12. кеч 8 ва 10 да). **Капитан Лой туши** (кундуз 2. 4 ва кеч 6 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

ЁЗГИ БИНОДА:

Шамол эсsанг, бўрон унар — КАФАНОВ номли (кеч соат 8 яримда).

Сен етим эмассан — «ПОБЕДА» (кеч соат 8 ярим ва 10 да).

Симладаги севги — «ФЕСТИВАЛЬ» «ПАХТАКОР» (кеч соат 8 яримда).

Капитан Лой туши — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 8 яримда).

Хуана Гальо — «ШАРҚ» (кеч соат 8 ярим ва 10 да).

Гуноҳкор фаришта — 1 МАЙ номли (кеч соат 8 яримда).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885, Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари — 33786. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31.936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 08100. ИНДЕКС 64695 А. 1577.